

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nevrnirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat . . . . 13 h
za dvakrat 11
za trikrat 9
za več kot trikrat . . 8
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona štev. 188.

Kupčije z zemljišči.

V naši deželi se vrši sedaj velika narodno gospodarska kriza zlasti z ozirom na zemljiško posest. Propadanje grajščin je rodilo kupčijo z zemljišči, ki je pokazala jako nezdrave izrastke v našem narodnem gospodarstvu, ki jih razni dogodki jako čudno razsvetlujejo.

Afera Prosenc-Hribar je pokazala le nekaj prizorov.

Sicer še ta zadeva ni končana, ker je g. Prosenc vložil priziv zoper prvotno obsodbo. A za javnost je ta zadeva dovolj pojasnjena, da se že sedaj lahko komentira. V gotovem pomenu je vsak človek jurist, ker ima v sebi čut, podeljen mu od stvarnika, ki mu pri vsaki priliki pove, kaj je prav in kaj ne. Že način, kako se je kupčija pričela, je sam na sebi odložen.

Idea posestvo kupiti se je rodila v Ratečah v dotičnih domačih krogih. Ti so se obrnili na »Kreditno banko« v Ljubljani za eventualno posojilo. Slučajno je zvedel Prosenc o tej kupčiji in takoj sta Hribar - Prosenc najboljša prijatelja pri tej kupčiji. Domačini, ki so se obrnili na »Kreditno banko«, katere predsednik je Hribar, so se pa — obrisali. Kupčija mora imeti kakor vsaka druga stvar svoj etični moment. Tako tudi tukaj — Hribar - Prosenc sta naredila lepo kupčijo. Oba sta zaslužila 150.000 kron. To je že svota s katero sta lahko oba zadovoljna, sebojno če se pomisli, da oba nimata toliko denarja na razpolago, da bi skupaj kupila deseti del tega posestva. Toda to nič ne stori, ker je končno kredit tudi denar. A denar ju je zapeljal, da sta se začela pravdati in prijatelja sta postala nasprotnika. Ljudstvo sedaj ne govori o vsebini obtožbe Hribarja proti Prosencu, ne govori, da je bil Prosenc obsojen, govori le o kavalirskem obnašanju teh dveh gospodov, ter obsoja oba, Prosenca, kakor Hribarja.

Kako brezsrčno se je ravnovalo z ubogim dolžnikom, s kmetom Grebencem! Moža sta zaslužila takorekoč čez noč premoženje, padlo jima je 150.000 kron kot zrelo jabolko v naročje. Nista imela toliko kavalirskega čuta v sebi, da bi imela potrpljenje z ubogim kmetom Grebencem, ki ju je prosil s povzdignjenimi rokami, naj ga ne store nesrečnega, ker ne ve kam s svojo rodbino. — Lasje so mu osiveli, revež je bil skoraj na tem da — zblazne. — Toda ni našel usmiljenja. Gnala sta ga od enega sodišča do drugega, rubila, provzročevala mu velikanske stroške in vse to zaradi ubogih par tisoč kron! Odpravili so te-

lesno torturo, a odpravili niso — duševne. Kazenski paragraf tega ne more obsoditi. Poklicano je edino ljudstvo, da javno sodi o takem postopanju. Kaj bi se tema kavalirjema poznalo, ako bi mu dala brezobrestno posojilo, ker sta videla, da ne more plačati, in da ga s tožbami popolnoma ugonobita. Nista imela čuta do svojega bližnjega, brez usmiljenja sta ga natezala — na duševno torturo, da je bil le dobiček poln.

Ali morejo taki ljudje v javnosti igrati še vodilne vloge?

A gode se še huiše stvari, ki se jih moramo dotakniti.

Špekulantje kupijo kako veleposestvo in ga začno razkosavati. Veseli smo, če se taka stvar izvrši od domačih ljudi poštenim potom. Kajti gledati moremo, da se ne polasti tujec naše zemlje in ne kupčuje z njo, da bi odnesel dobiček s seboj. Tudi dobiček, ki se pri tem naredi, je lahko pošten in hvalevreden, saj je le posledica kupčijskega načela, da se pri razprodaji doseže ugoden uspeh.

Vendar kako se včasih taka razprodaja izvršuje? Prodajavci pridejo z žganjem in s smodkami ter najprej upijajo kmete. Ko so kupci že od žganja čisto ob pamet, jih obdelujejo na vse mogoče načine, in v pijanosti se podpišejo najbolj nepremišljene pogodbe. Ko je podpis v rokah, se pa začne neusmiljeno preganjanje.

Ko se kmet strezni, ponavadi ne ve, kaj je podpisal ali pa neče priznati podpisa. A spoznanje je že prepozno. Tirajo ga pred sodišče in začno se dolgotrajne pravde, ki prisilijo kmeta, da mora izplačati podpisano vsoto, in velikanski pravdni stroški ga pahnejo v nove dolgove. Neštete družine, ki so si mislile z novim nakupljenim posestvom opomoči, postanejo nesrečne, nekaj špekulantov pa pri tem ogromno obogatijo.

To je danes velevažno agrarno vprašanje. Žal, da so naši ljudski denarni zavodi danes še premladi, da bi mogli poseči v te velike kupčije, a z združitvijo vseh denarnih sil bi se dalo vendar doseči, da se ta nevarna kriza rešuje bolj ugodno za našega zemljiškega posestnika. Z a d r u ž n a m i s e l b o t u d i tukaj morala resnično nastopiti. Spominjamo se še, kako so se zbirali blejski kmetje, ko je bila na prodaj blejska grajščina z jezerom in krasnimi gozdovi. Radi bi bili kmetje vse kupili, bilo je tudi v njih dovolj kapitalne moči, a ker niso bili še organizirani, je vse kupil tujec. Naša dolžnost je, organizirati povsod zemljiške posestnike, da bodo po svojih zadrgah mogli sami nakupovati in razdeljevati propadajoča veleposestva.

Bodi ta združna misel podlaga in duša novemu agrarnemu gibanju, ki se bo začelo brez dvoma v naši domovini, ko staremo okove, ki sedaj ovirajo ljudsko organizacijo.

Jesenice.

Stranka politične in narodne hinavščine je narodno-napredna stranka. To je neštevilnokrat že dokazala, to gledamo danes z lastnimi očmi na Jesenicah. Iz liste kandidatov lahko vsak pameten človek spozna, da tu ni bilo nobenega izdajstva od strani župnikov, ker sta bila samo dva Nemca kot kandidata postavljena, pa še ta dva v II. razredu, katerega so imeli Nemci popolnoma v oblasti in bi bili lahko vseh 7 odbornikov volili nemških, če bi bili hoteli. Slovensko in krščansko mislečih mož je bila večina v tej listi, ki nikdar ne bi zatajili svoje narodnosti. V III. razredu je bilo tovarniški delavecem vsled kompromisa najbolj vstreženo. Ni se jim bilo bati zamere pri tovarni in so vendar lahko po svojem prepričanju volili brez vsakega strahu. Gotovo je nekaj posebnega to, če delavec in delodajalec skupaj volita — in sta oba zadovoljna z volitvijo! Strahovito so naprednjaki hujskali zoper tovarno in župnika celo leto. Raztrbili so po vsem slovenskem svetu, da je župnik Jesenice izdal Nemcem in se oni sedaj bore z vsemi silami, da Jesenice ostanejo slovenske. Le nekaj citatov naj priča o tem:

»Slov. Narod« z dne 1. aprila 1905: »Zabukovec se je s svojo zvezo z Luckmannom, ki ga je podkupil z dragim denarjem, politično ubil. Njegovo izdajalstvo bo zapisano s krvjo v zgodovini narodnega boja Slovencev.«

»Slov. Narod« z dne 2. febr. 1906: »Jeseniški rimski priganjač Zabukovec in nemški liberalček Luckmann se bojujeta roko v roki proti napredni slovenski večini . . . (Zabukovec) zasluži, da mu pljuvne v obraz vsakdo, kdor se zaveda, da ga je rodila slovenska mati in ga je njegova dolžnost, ostati zaveden Slovenec.«

»Gorenjec« z dne 17. febr. 1906, za njim vsi liberalni slovenski listi: »Župnik Janez Zabukovec je Nemcem izdal leta 1906 Slovence na Jesenicah in s tem je izgubljena ne samo občina Jesenice, temveč vsa gorenjska dolina od Lesec naprej in s tem se je moralno uničila tudi slovenska Koroška, ki se v par mesecih združi po železnici s Kranjsko . . . V poštini družbi ni več mesta zanj!«

»Judež Iškarijot predpoda Zabukovca.« Rdeči plakati 18. febr. 1906: Narodno izdajalstvo župnika Zabukovca! Zveza z Luckmannom! Zloraba sv. vere! Prodani delavci!

»Soča« 14. marca 1906, št. 21: »Ta človek (Zabukovec) zasluži, da se ga izpostavi na sramotni oder, da mu lahko vsakdo v

obraz pljuvne, tak človek zasluži bič in batinel!«.

Volitve so končane. Naprednjaki so razglasili po svetu: »Jesenice so naše. Mi stojimo danes trdneje kot kdaj na Jesenicah!« Bahali so se, da imajo en glas večine v odboru, šteli so namreč za odbornike tudi može, ki niso bili izvoljeni, a se prištevajo h kapitalistom. Oglašili so se res ti može za viriliste, a od zgoraj so jim poglali črno na belem, da ti može ne plačujejo toliko direktnega davka, da bi smeli stopiti v odbor kot virilisti, samo 4 virilisti bodo v novem odboru. Siroka usta so naprednjakom zamašena. Kaj naj store, da pridejo na površje? Zvežimo se z Luckmannom, zvežimo se z Nemci! Zabukovca moramo uničiti. Toda, če nam Nemci ne pomagajo, zastoni bo ves naš trud, premalo nas je! Tako zdihujejo, in čujte, čujte! Kar so celo leto preklinjali kot narodno izdajstvo, to hočejo sedaj sami storiti! Postati hočejo Judeži Iškarijoti, Jesenice hočejo prodati Nemcem, stopiti na sramotni oder, da jim vsak lahko pljuvne v obraz, zapisati hočejo svoje izdajstvo s krvjo v zgodovini narodnega boja Slovencev!

Ali je res to, ali je mogoče kaj takega? Pisali so v »Slovenskem Narodu« št. 16. dec. 1905 očitajoč župniku Zabukovcu zvezo z Nemci: »Če bi hotela biti naša stranka tako nesramna, tako umazana, tako nizkotno izdajalska, kakor on, bi trebalo od naše strani le enega migljeja — gospodine Zabukovec, le enega migljeja — in vi ne spravite v odbor niti enega odbornika . . . lahko ste prepričani, pane Zabukovec, da nikdar ne bomo igrali take uloge.«

In sedaj je dejstvo, da igrajo klaverno ulogo narodnih hinavcev!

V »Slovenskem Narodu« in »Gorenjcu« z dne 24. t. m. dajejo migljeje, kako radi bi se zvezali z Luckmannom. Vrgli so krinko narodnosti proč in pokazali se kot gladni volkovi, ki jim je le zato, da uničijo župnika Zabukovca kot reprezentanta krščanske stranke na Jesenicah in jim je zato dobra vsaka pomoč, tudi pomoč Nemca, tudi pomoč tistega, o katerem so v volilnem oklicu pisali: »Kaj brigajo ravnatelja Luckmanna potrebe in koristi posestnikov in kmetov na Jesenicah, Plavžu, Hrušici in Rovtjih? Ta gospod le edino namerava izkoristiti celo občino — in končno se od Jesenic odtrgati ter z Javornikom ustanoviti občino, v kateri bi bil brezmejni gospodar.«

Da nam nihče ne bo mogel očitati obrekovanja, ponatšnebo, kako iščejo liberalci zveze z Luckmannom. Tako-le pišejo v »Sl. Narodu« in »Gorenjcu«: »Gospod Luckmann nam bo gotovo pritrldil, če povemo, da je večina njegovih najzavednejših volilcev odločno proti temu kompromisu (med tovar. vodstvom in jeseniškimi črnimi). Kako pa naj bi tudi obstala zveza med ljudmi, ki jih ne ve-

LISTEK.

Poštni Jakob.

Spisal F. K.

Da bi ga le videli, tega poštnega Jakoba, tega veselega, brezskrbnega Jakoba! Ime je dobil, ker je prepeljal s poštnim vozom ljudi iz malega trga L. v oddaljene vasi.

Bil pa je ta Jakob pravi veseljak prve vrste, izvrsten pevec in pivec, da mu ni bilo para daleč naokolu. Pri dekletih pa ni imel nič kaj sreče. Večkrat se je že oglašil v kaki hiši, toda nobena ga ni marala vzeti. Vsaka si je mislila: »Kdo bi jemal tega lahkoživca, ki vse zapije, kar prisluži.« Toda za vse to se Jakob ni nič zmenil. Poštno čepico je imel še vedno na levo uho pomaknjeno, brke zavijane, prav po vojaško. Pa zakaj ne, saj je bil svoje dni vojak. V celi stotniji ga ni bilo fanta, ki bi bil bolj postaven od njega. Ničesar ga ni bilo strah, nikogar se ni bal. Večkrat je rekel: »Kje pa je strah? Kar pokažite mi ga!« In ob taki priliki se je udaril po svojih močnih, širokih prsih. In tovariši njegovi so dejali: »Če se le kdo ne boji strahu, Jakob Trpek se ga ne boji.«

Ko je doslužil vojaške, šel je domov in dobil v trgu L. službo poštnega voznika.

In vendar se je temu neustrašenemu Jakobu, ki je trdil, da ni strahu, pripetilo nekaj čudnega. Le poslušajte, kaj!

Nekega popoldne, pozimi je bilo, stopil je v poštini voz dolg, suh, črno oblečen gospod. V roki je imel velik kovčeg. Naročil je Jakobu, naj ga pelje v vas S.

Ura v trškem zvoniku je udarila štiri. Jakob je švignil z bičem po konju in poštini voz je zdrčal po bregu s trga. Nič kaj ni bil zadovoljen danes Jakob, ker je moral voziti. Tudi si danes ni privoščil požirek žganja, kar je bila njegova navada, kadar je vozil ljudi iz trga.

Jelo se je mračiti in kneg je začel naletavati. Polagoma se je stemnilo. Jakob je postajal dremoten. Prejšnjo noč je pil s svojimi tovariši v gostilni »Pri lisici« do jutra. Zato se mu tudi ni ljubilo voziti, res, nejevoljen je bil.

Začelo je prav pošteno mestiti. Videlo se ni niti za korak naprej. Jakob pogleda na uro. »Kaj pa je to? Že dve uri vozim, pa še ni nikjer vasi. Bolje pogleda in vidi, da je zavozil na napačno pot. Kaj pa zdaj? Kaj hoče početi?« Nič drugega mu ne preostaja, kot z vozom se obrniti in se peljati na pravo pot nazaj.

Stopi z voza, odpre vrata in pravi: »Gospod, zašli smo, sedaj moramo pa nazaj, da pridemo na pravo pot.«

Nič odgovora. Čudno se mu zdi, zakaj tujec nič ne odgovori in se nič ne jezi. Črna tema je bila v vozu. Še enkrat pove, da sta zašla. Vse tiho. »To je pa vendar čudno, da nič ne odgovori«, misli si Jakob. Gre malo naprej v vozu, kar se spodtakne ob nekaj,

pade po vozu in zagradi nekaj kosmatega. Votel glas, ko iz groba se zasliši. Zona ga obide. Brž jo pobere na voz, udari konja po hrbtu in voz zdrči naprej. Jakob ne pogleda ne na desno, ne na levo. Tesno mu je pri srcu. Kaj je bilo neki v vozu, kar je zagrabil? In ta tujec! Njegova postava! Bledi njegov obraz! Ves črno oblečen. Kaj ko bi . . . Jakob se je stresel ob tej misli. Pa saj ni veroval v vraže, saj se ni bal nikogar, on, ki je bil vojak.

Kar se mu zazdi, da se odpirajo vrata pri vozu. Nič ne pogleda nazaj, še bolj požene konja. Zadoni mu čuden krik na ušesa. Zopet se mu zazdi, da so se vrata voza zaloputnila, in res, voz se je stresel.

Prikazale so se luči prvih koč v vasi. Konja vstavi pri prvi gostilni. Krčmar pride pogledat, kdo se je pripeljal tako pozno. Osupel spozna poštni voz in Jakoba. »Kaj pa ti je, Jakob, da si tako bled?« praša ga krčmar. Ta ne zine besedice in pokaže na poštni voz. Krčmar stopi noter z lučjo v roki, toda ne vidi drugega, kot velik kovčeg.

»Kaj si samo ta kovčeg pripeljal?« vpraša ga krčmar. Jakoba oblije kurja polt po celem telesu.

»Saj sem nekega gospoda pripeljal, kaj ga ni?« vpraša strahoma Jakob.

»Nikjer ga ni, le poglej sam!« pravi krčmar. Jakob pristopi in res, nič ni bilo v vozu drugega, kakor kovčeg. Nato pove krčmarju vse, da je zavozil na napačno pot, pove tudi,

da se mu je zdelo, da so se vrata voza odprle, da je slišal nek čuden krik.

»Tu se je zgodila nesreča«, pravi krčmar. Morda je padel tisti gospod na kak način iz voza; vse je mogoče. Brž skliče nekaj ljudi iz vasi in vsi naj gredo iskat tujca. Še-le proti jutru ga najdejo v snegu ležečega. Brzo ga spravijo v vas. Začno ga drgniti s snegom, in po dolgem času začne tujec res dihati. Ko se zave, pove okoli stoječim vse, kar se je zgodilo.

V vozu je bilo mrzlo, zato se je zavil v svoj kosmati kožuh, ki ga je imel zvezanega na kovčegu, (katerega pa Jakob ni videl) in »Kar naenkrat nekaj počni in obenem sem začutil, kakor bi me nekdo zgrabil za kožuh«, pripoveduje tuji gospod. »Vstanem, grem gledat, kaj je, odprem vrata pri vozu in se nekoliko nagnem ven. Tačas pa se voz strese na vso moč, jaz pa omahnem in padem iz voza. Priletel sem v sneg in se nisem, hvala Bogu, nič poškodoval. Potem sem taval in taval po snegu, a nisem zagledal nobene luči. Nekaj časa sem še hodil, potem pa sedel v sneg. Več se ne spominjam!« Tujca so dejali v posteljo.

Kaj pa Jakob?

Nikdar več se ni bahal pred tovariši, da se strahu ne boji. Izučilo ga je dodobra. Tudi pijančevati je nehal in pravijo, da se bo oženil po Veliki noči.

žejo nikaki skupni interesi. Na eni strani napredno misleči volilci, na drugi pa črni rimski priganjači, kdo naj si misli tako zvezo?! Upati smemo, da bo začel na Jesenicah kmalu pihati drugi veter, ki požene črne krokerje v njihovo osamljeno farovško gnezdo. Zeletij je, da se slišijo te besede na mero-dajnem mestu v tovarni! Pa še bolj jasno sledi: »... mi le želimo in hočemo delati na to, da bi kmalu mogli živeti z odločilnimi faktorji v tovarni v sporazumljenju. Prepričani smo, da se tudi g. Luckmann pridruži našemu mnenju. Skupna naša želja naj bo, da fajmošter Zabukovec izgine s površja!

Ali hočete še več dokazov, da so naprednjaki narodni hinavci in se ne ustrašijo tudi narodnega izdajstva, ker v prvi vrsti jim je vsig »narodno« delo: boj zoper duhovnike, boj zoper katoliško cerkev?!

Slovenci, ki res nesebično ljubite svoj narod, varujte se narodnih hinavcev!

Tedenski pregled.

Shod liberalnih nezaupnikov poparjen. Bobnali so in šarili, a ko so šli glave svojih dragih v »Narodnem domu«, jim je sape zmanjkovalo. Ceta Ljubljana in cela Kranjska je premogla komaj 500 oseb, ki so šle kimat ali pa na tihem godrnjat na klavni shodek, kjer je Triller pohlevno ponovil to, kar je dr. Tavčar-jev »Narod« dolgovozno že prej razpravljaj. Prišli so velemožje skupaj, da osnujejo nov program, da vržejo stare, onemogle, sive glave med staro šaro, — razšli so se potrpi brez novega programa, brez glave. Dr. Tavčar je priznal, da je siv in okoren, a da je »Narod« njegov in da naj bodo liberalci hvaležni, če jim pusti pisati vanj. Na vprašanje, kaj je z zvezo z Nemci, se je odrezal, da je to malenkostna stvar. Župan Hribar je soglašal, da v »starih« ni več živahnosti; Jutra iz Metlike, »dobar muž« ga imenuje hrvaški list »Obzor«, se je postavljaj, da plačuje davek že 50 let ter da ima dva sinova pri vojakih. Drugi so pa molčali. V eni dobri uri je bil slavni kongres pri kraju. Sprejetih je v izvrševalni odbor nekaj »mladih«, da so jim usta zamašili. Dr. Bleiweis ni več izvoljen v odbor.

Avstrijska vlada je dovolila, da so jeli uvažati srbske prasce. Prva čeda je štela 5572 glav. — Afera Prosenc-Hribar se je začasno končala stem, da je Prosenc obsojen na 1000 K denarne globe. Plačati ne bo težko, saj je obsojenec tekom obravnave izjavil, da je Hribar najmanj za 40.000 več dobil pri radešči graščini, kot on. Prosenc je vložil proti razsodbi pritožbo. — Generalna direkcija tobačnih tovarnen na Dunaju je vsled posebnega navodila, ki meri na to, da omeji vživanje alkoholnih pijač po tobačnih tovarnah. sredovanja društva »Abstinent«, oddala postavka krojaških pomočnikov se je pričela v ponedeljek v Ljubljani. Pomočniki so res pičlo plačani, a tudi mojstrom prede, ker se množe konkurenčne konfekcije. — Pri občinskih volitvah v Sodražici je S. L. S. zmaga v dveh razredih. — Novoimenovani francoski škofje so bili vstoličeni povsod slovesno ob veliki udeležbi ljudstva. — Nemška mornarica se pomnoži. — »Katoliško šolsko društvo« na Dunaju ima 60.735 članov. — Pri volitvah v okolici za tržaški mestni, oziroma deželni zastop je zmagalo vseh šest slovenskih kandidatov. — Na občnem zboru »Katol. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem« je bila sprejeta tudi nezaupnica deželnemu predsedniku baronu Hein-u, ker ni znal varovati pravic koroških Slovencev pri razdelitvi mandatov. — V nekem japonskem rudniku je umrlo vsled eksplozije plinov 250 oseb.

Čudne razmere morajo vladati v protestantovski verski občini ljubljanski, ker so pri zadnji volitvi izbrali za pastora moža, ki je ločen od svoje žene, ker je agitator za veliko Germanijo in je še nedavno javno na neki prižnici na Češkem tajil božanstvo Kristusovo. Uradni list kranjske dežele pa agitira za »pasijsko službo božjo« tega pastora! — Nova železniška proga Sarajevo-Ivac, ki vodi do

turške meje in bo velike strateške važnosti, bo v kratkem dogotovljena. Dolga je 170 km., ima 30 železniških mostov in 99 predorov. — Nad en meter debel sneg je zapadel na Koroškem zlasti v Ziljski dolini. — Na otoku Formozi so se vsled potresa pokazale grozne razpoke; največja je 1500 m dolga in 350 m široka. — Dne 25. marca je nečloveški delavec Ernest Thos v Plauen-u na Nemškem počel strašna grozodejstva. Ločen je bil od žene ter prišel v stanovanje, kjer je bivala žena, otrok, mati in sestra žene. Jezil se je, zahteval denar, a ga ni dobil. Prinesel je seboj šest samokresov in stotine patron. Jel je streljati na ženske ter skozi okno na ulico in v nasprotna stanovanja. Razsajal je tako dve uri. Nihče si ni upal blizu. Izstrelil je tako 350 patron. Skozi strop so napravili luknjo, da so ga mogli ustreliti. — »Združni zvezi«, ki ima že 303 zadrage, je ministrstvo se je, zahteval denar, a ga ni dobil. Prinesel izplačalo za leto 1904 10.000 kron podpore. — Ogrski ministri so imeli v terek pod predsedstvom cesarjem na Dunaju ministrski svet; cesar si je pridržal odločitev oziroma razpisa novih volitev na Ogrskem. — V Bukareštu so hoteli dijaki s silo zabraniti neko francosko gledališko predstavo. Konec krvavih prizorov je bil ta, da sta mrtvi dve osebi, 300 ranjenih, 100 aretiranih.

Državni zbor. Pri debati o volilni reformi je govorilo 59 poslancev; v volilnem odseku so tudi dr. Šusteršič, dr. Ploj in dr. Ivčević. Za načelo, da se izpremeni sedanji volilni red, je v odseku večina zagotovljena. Bojazen je le, da nasprotniki enake volilne pravice z intrigami vso stvar zavlečejo. Iz tega namena so n. pr. Vsenemci predlagali izločitev in avtonomijo Galicije. Predlog ni dobil dvotretjinske večine, vendar je pa dobil večino. Nato je nenadno sklican kranjski deželni zbor na dan 2. aprila. Domneva se, da vlada predloži volilno reformo za deželni zbor kranjski. Državni zbor bo vsled tega počival čez Veliko noč. — Tiskovni odsek je predložil zbornici poročilo o tiskovnem zakonu. Časopisje bo v prihodnje povečjem pripadalo le razsodbi sodišč. Zaplenjenje časopisov se omeji. Kolportaja bo prosta. — Dunaj bo dobil monumentalni vodomet z električno svetlobo. — Prestolonaslednik volilni reformi ni nasproten.

Godovi prihodnjega tedna.

Nedelja (tiha), 1. aprila: Teodora, Hugon; ponedeljek, 2.: Francisek Pavl., Marija Eg.; torek, 3.: Rihard, Abundij; sredo, 4.: Izidor, Rozamila; četrtek, 5.: Vincencij F., Irena; petek 6.: Marija sedem žalosti, Sikst, Celestin; sobota, 7.: Herman.

Revizija ustave.

Dunaj, 30. sušca.

Ni ga razsodnega človeka, ki bi trdil, da je sedanja državna ustava dobra ali celo popolna. Može, ki so jo skovali v decembru 1867, so sami priznali, da je delo pomanjklivo, le provizorij za dogledno bodočnost. Možen se je mudilo, ker so jih priganjali Mažari. Tedanja vlada je z Mažari sklenila pogodbo in to kot »fait accompli« predložila avstrijskemu parlamentu, češ: Plavaj ali utoni! In takozvana nemška ustavoverna stranka ni hotela utoniti, marveč plavati v varno zavetje »dualizma.« V tem pristanišču so se zasidrali Nemci in Mažari ter skoraj štiri desetletja vladali državo. »Divide et impera« bilo je načelo. Razcepili so državo, da v Avstriji Nemci obdržijo hegemonijo, Mažari na Ogrskem.

Toda stavba je bila zgrajena iz peska, brez temelja, brez obrambe. Na lepem pročelju te zgradbe sta vabljiva napis: »Paragraf 19, ki avstrijskim narodom priznava ravnopravnost, in na ogrski strani znani zakon, ki isto zagotavlja nemažarskim narodom. Toda ob vratih na levi in desni stojita nemški Mihelj in mažarski Miško, ki le svojim izvoljencem dovoljujeta vstop. In pričel se je boj pred vratmi. Narodi zahtevajo svoje pravice pod skupno streho. V obeh parlamentih se je vgnezdila obstrukcija. Parlamentarni krizi v Avstriji je sledila ogrska, posledica obeh je državna kriza.

Nujno in pereče je torej vprašanje glede ustavne revizije v Avstriji, s katero je v tesni zvezi tudi revizija dualizma. Kdor pa misli, da je mogoče to vprašanje rešiti v enem mesecu, ta se jako moti. In kdor sedanjemu avstrijskemu parlamentu prisloja toliko moči, da more koncem svoje dobe poleg vol. reforme in drugih nujnih vprašanj izvršiti še revizijo ustave, ta je politični abecedar. To vprašanje je bilo že večkrat na dnevnem redu, a zopet bilo položeno na led. Vladni načrt glede volilne reforme pa je zopet sprožil stvar, ki je sicer vevaležna in nujna, a se ne da stresti iz rokava.

Dr. Herold in češki tovariši so v sredo nujno predlagali revizijo ustave. Govornik je v daljšem, jako zanimivem govoru utemeljeval predlog. Takoj v začetku govora je naglašal, da predlog ni naperjen proti volilni reformi. Čehi zahtevajo splošno in enako volilno pravico. S to pa je v tesni zvezi tudi revizija državne ustave. Od l. 1867 so se razmere v Avstriji temeljito izpremenile v narodnem, političnem in gospodarskem oziru. Deželni redi iz l. 1861 so že davno zastareli. Posamezne dežele potrjujejo in zahtevajo večjo avtonomijo. Dinastija sama je v prvi vrsti vezana vsled pragmatične sankcije na zgodovinske meje posameznih kraljevin in dežel. Ako so že v Kremziru določili deželno večjo avtonomijo, nego jo imajo danes, tembolj je sedaj opravljena ta zahteva. Centralizem je Avstriji zadal globoke rane. Zacetili jih more revizija ustave, federalizem, ki so ga pripočeli najbolj avstrijski državniki. V okviru deželne avtonomije pa se mora zagotoviti tudi narodna avtonomija, zakonito varstvo narodnih manjšin. Tako nimogoče dalje, država zabrede v nevarno krizo, ako se ne izpremeni ustava. To so poglavitne misli, ki jih je govornik podpiral z zgodovinskimi dejstvi.

Ker včeraj zbornica ni imela seje, je danes češki radikalec dr. Sobotka utemeljeval enak predlog. Rekel je: Centralizem je nesreča za državo, ker nasprotuje zgodovinskemu razvoju države in potrebam posameznih dežel ter ovira pravično upravo.

Min. predsednik baron Gautsch je kratko izjavil: Oba njuna predloga sta le formalna, ker zahtevata volitev odseka, ki naj izdela revizijo ustave. Ako torej zbornica izvoli odsek, bode vlada v odseku označila svoje stališče.

Rusinski poslanec Romaneczuk je kratko izjavil, da Rusini niso prijatelji deželne avtonomije. Poljaki bi si v Galiciji prilastili še večjo oblast nad Rusini. Zato naj se preje zagotovi narodna avtonomija, potem je mogoče govoriti tudi o širši avtonomiji posameznih kronovin.

Dalmatinski poslanec Biankini je v najtemnejših barvah slikal centralizem in nemško birokracijo. Kot avtonomist zahteva revizijo ustave, kot dalmatinski Hrvat pa združuje Dalmacijo s kraljevino hrvaško.

Poslanec Pachet je kot glavni protigovornik ponavljaj stare stvari o nemški kulturi, »slovaški povodni itd.

Poljski poslanec dr. Starzynski je ponavljaj včerajšnji svoj govor v odseku za vol. reformo. Poljaki so bili in so avtonomisti. Večja avtonomija dežel je nujno potrebna, zato tudi revizija državne ustave.

Zbornica pa je odklonila nujnost predloga. Za nujnost so glasovali le Poljaki, Čehi, češki veleposestniki, Jugoslovani in Rusini. Vprašanje je torej zopet na ledu.

NOTRANJE-POLITIČNI POLOŽAJ.

Včeraj je zboroval odsek za vinogradništvo. Predsedoval je posl. Robič. Sklenili so, da poslanca Ploj in Marchet preosnujeta vladni zakonski načrt v sporazumu z vlado z ozirom na poročevalčeve nasvete do 6. majnika. Vlada je izjavila da hoče sodelovati pri preosnovi zakonskega načrta. Včeraj so zborovali državni poslanci duhovniki. Poslanec Stojan je poročal, o sedanjem stanju predloge o kongruji in pojasnil predlog poslanca Urbana. Sklenili so, da naprosijo poslance v proračunskem odseku, naj razpravljajo odsek o kongruji takoj po velikonočnih počitnicah.

Poslanci Wastian, Hoffman pl. Wellenhof, Dobrnig in tovariši hočejo snesti 9000 K,

ki jih je postavila vlada v proračun za podporo slovenskih visokošolcev posvetnih fakultetah. Zato so zahtevali od finančnega ministra pojasniti.

VOLILNA PREOSNOVA.

Vlada je pričela včeraj zopet pogajanja s strankami, ki nasprotujejo volilni preosnovi. Uspeh je baže povoljen. Konservativno veleposlovstvo in »Poljsko kolo« sta se odzvala pozivu. Gautsch se je posvetoval z načelnikom poljskega kola grofom Dzieduszyckim in posl. dr. Bobrzenskim. Na zopetno zblizanje poljskega kola je vplival galski namestnik grof Potocki, ki mu je naročil Gautsch, naj izdela nov načrt o porazdelitvi volilnih okrajev v Galiciji in pa moč demokratskega krila poljskega kola, ki bi nastopili proti šlahi in glasovali za volilno preosnovo ako dobi Galicija še 10 poslancev. Grof Sylva - Tarouca se je posvetoval z Gautschem v imenu konservativnega veleposlovstva. Klub konservativnih veleposestnikov je imel takoj na to sejo, v kateri so razpravljali o izpremenjenem položaju. Uspeh pogajanj ni še znan, a to je gotovo že zdaj, da bo zboroval klub konservativnih veleposestnikov prve dni prihodnjega meseca v Pragi in da nameravajo nadaljevati pogajanja z baronom Gautschem v Karlovih varih. Gautsch se je pogajal tudi z načelnikom nemške napredne stranke Pergelton, z Italijani in z Jugoslovani.

O prestolonaslednikovem stališču z ozirom na volilno preosnovo poročajo listi, da je govoril nadvojvoda z a s e b n o o volilni preosnovi in je priznal, da je potrebna korenita volilna preosnova. Rekel je pa, da je Gautscheva volilna preosnova tako pomanjkljiva, da ne želi, da postane zakon. Nemški poslanci, ki so člani odseka za volilno preosnovo, so sklenili, da hočejo pozvati svoje zaupnike, naj jim o velikonočnih počitnicah vpošljejo zanesljive statistične podatke o razdelitvi volilnih okrajev.

Odsek nemško-čeških poslancev, v katerem so zastopani izvenzki Schönererjancev, vsi nemško-češki poslanci, je včeraj razpravljaj o sedanjem stanju volilne preosnove.

Državni zbor.

Včeraj je državni zbor še sprejel vladno predlogo o zvišanju pokojnin civilnih državnih uradnikov po samozavarovanju. Poslanec Choc je predložil celo vrsto želja državnih uradnikov posebno nižjih kategorij in raznih slug. Za državne uradnike je posebno toplo govoril poslanec Lihartzik. Finančni minister Kosel je med drugim izjavljaj, da na skrajšanje službenih let še ni misliti in je dejal, da se deluje na predlogah o službeni pragmatiki in o spremenitvi disciplinarnega postopanja. Krščanski socialce Prochazka je predlagaj 35-letno službeno dobo. Vladna predloga je bila nespremenjeno sprejeta, vsi drugi predlogi pa odklonjeni.

Zbornica je sprejela tudi zvišanje pokojnin vdovam po civilnih drž. uradnikih.

Nato se je zbornica nujnim potem posvetovala o vladni predlogi o razširjenju začasnih oprostitev hišno najemninskega davka pri prezidavah.

Poslanec »Slovenske zveze« Biankini je vprašaj načelnika proračunskega odseka, ako je predlog o zboljšanju položaja pisarniških pomočnikov voljan takoj razpravljati.

Poslanci Wastian, Hofmann, Wellenhof in Dobernig so interperirali vodjo naučnega ministerstva o podpori slovenskih visokošolcev na svetovnih fakultetah, češ, da je v zadnjem proračunu 9000 kron zabeleženih v ta namen.

Poslanec Danielak in tovariši so interpelirali vlado o tem, da pošta v Nemčiji pišmas poljskim in slovinskim dostavlja. Interpelantje so zahtevali od vodje trg. ministerstva, naj to postopanje spravi v razgovor na svetovnem poštnem kongresu v Rimu.

Končno je predsednik Vetter poslancem voščil vesele velikonočne praznike in zaključil sejo ob 6. uri 30 min. zvečer. Ker je bila seja tako pozno končana, je odpadla seja odseka za volilno reformo. Prihodnja

Pism iz liberalnga zaupnga shoda u Narodno dum u Iblan.

Lub muj gspud!

Jest vem, de sa uni nafrigan in iz usm žaubam namazan in de maja šnajd, ampak tu nm use glih na vrjame, če sa se prau u nhnh cajtngah čelustl, de b se uni upal pridet na naš liberaln shod, k nisa mel puvabila. Zatu nej m pa derlaubaja, de primem jest u soja desna roka peru in nm pišem ene par besed, de uja vedl, kuku je blu prouzaprou na temo našmo shod. Ampak tu nm pa že naprej puvem in na srce pulužim, de nauja nobenmo puvedal, de sm jest nm tula pisu, ta nar mn pa mojmo perjatle dr. Žanete, zatu k vem, de b m on usa larfa staušu, če b zvedu, de mu jest u zeled hodm in se teb nč men nč u take rči utekujem, k men nč am na greja in slišja prouzaprou u negov rajon. Buh na przaden! Alstn, tu sm nm puvedu zatu, de se uja vedl rihtat!

Uní murtb še nazadne verjel na uja, de sm biu jest res na ta shod puvablen, še mn pa, de sm biu zraun, zatu k mislja, de je biu ta shod sam za furmane, mesarje in pa za dohtarje prštiman; in za en tal maja tud prou, ampak tu m žihr verjameja, de sm biu zraun. Alstn, tu je blu pa tkula:

Kokr veja, se zadne cajte Žane pudpiše tku, kokr kašn ta prau dohtar, k ldi u arest al pa pud zemla spraula. Gspud dohtar Taučar sa mu pa šli zavle tega res na lim in sa mu

dal en ceu pakle tisth puvabil in ga puvrh še nafehtal, de nej jh med soje perjatle in kumarate raztala zatu de u ta shod bl imenitn vn spadu. Na ta viža sm prsou holt tud jest h tem vabil in pa ene par kselu iz ta narodne pudrukarije in tku tud na ta shod.

Sej men je prouzaprou ena figa za tak puvabil, ampak sem holt mislu, de u na nem res kakšn hec in trjatr in de se uja res kej raufal na tem shod, kokr sa uni u nhnh cajtngah na douh in na šrok naprej prnašal, sm se pa res dau nafarbat in sm šou iz veselam notr in sm kumi čaku, de b pršla kašna legnat, de b kerga ke za kumat foknu. Pa člouk ubrača, gspud Turk, žepan in pa dohtar Taučar pa ubrneja in nata viža iz use raufarije nazadne ni blu nč.

De m je žou kulkr mam šetin na glau, de sm tku cela nedela dupoune iz taka naumna-stja ukul prnesu, m žihr verjameja, zatu k res niblu nč. Ene dva gspuda sta vs cajt neki žlebedrala, ta druh sma pa pr gmah sedel in se tku mulast držal, kokr jest al pa dr. Žane, kedr mama kača u aržet in suša u gotane. En cajt sm kimu in kimu, kokr sa ta druh kimal, pol sm pa tku slatku zadremu, denkol tacga in b morbt ceu dan spau, če b gspud dohtar Taučar ne prsou h men, me pu nar putaplou in me prašu, če se jest tud kej na žvau, pu-sebn na kojne na zastopm. Jest sm se zbudu na tu in sm gspuda dohtarja mal debel gledu, kuku prideja kojni na liberaln shod in kua

maja žvali in pa liberaln zaupnki skp za upravt, pol sm se pa le en mal zbrihtu in sm puvedu, de s kojnm nism mou še nkol nč za upraut, če mu je pa iz tem kej pumagan, de se na vosle zastopm, pol je pa dobr; če ne pa tud.

»Pol pa ni nič iz taba, perjatu!« je reku na tu gspud dohtar. Če b se kej na kojne zastopu, b te mi lohka dons u aušus spraul, tku morma pa Turka, k je furman. »Kaj pa na bike, na vole, al pa saj na krave; a se tud prou nč na zastopš?«

»Iz bikm mam že učash za upraut, kokr vidja; na krave, pa na vole se u pa še nar bl kašn mesar zastopu!«

»Alstn, pol pa ni nč iz taba. Pol m pa družga na ustane, kokr še Kuzaka u udob notr uzet, k Turk pa Kuzak nam uta še ta nar mn zgage delala.«

»Zakaj pa nubenga pjomtarja notr na maraja; sej pjomtarji sa brihtneh buč!«

»Pejd se farbat iz pjomtrjm. Pjomtari b nam sam zgaga delal; mi čma pa take ldi, de nam daja gmah!«

»Tist maja pa tud prou, gspud dohtar! Gmah je še ta nar več uredn, zatu nh pa prosm, de daja tud uni men zdela gmah!« sm reku, pa sm nazaj zadremu.

Kua se še use pol pučel, pa prou nč na vem, ampak tu je pa prou gvišn, de pusebnga špetaklna nimogl bt, k drgač b se jest preci zbudu, k mam bl tenek spanje; tku sm pa lpu

sladku spau, dokler nisa začel zaupniki ustajaj, iz stolm reputat in ud jeze iz zubmi škripat, k sa jih iblansk liberalci tku nagraužn putegnli.

K me je ta šundr iz spajna zbudu, sm prec mislu: zdela seu pa še le prau lontak začeu in u pršla kašna legnat soja muč pukazat. Pa mužje, k sa pršli ud deleč in sa bli še brez fruštka in se nm ni lebil iz iblančanm štrajtat, sa lpu soj liberalizm skp pubral in sa šli raj h numara seks na pušrekane vampe. Jest ket iblanska sraja, sm ustou pa raj pr Iblančanh in pr nahterh bulšh rodolubh iz dežele u Narodno dom na kusil, kjer sma tud res hmal usak soja cinkasta žlica in pa usak soja šalca župce fasal.

Za kua nam je birt u Narodno dom tku vrnar žlice raztalu, jest na vem, ampak birt more že vedet, zatu pa jest raj gofla držim in nubene žou besede na bleknem, de se nau kdu nazadne še kej gordržu in m kej naprej metu, de zmeri žlice u misu jemlem, k vndr žlice nubene role pr takmo velikmo liberalnmo shod špilat na smeja.

Tok, moj lub perjatu! Zdej sma pa za dons fertik. De b nm še prpoudvou, kok sma se še pol pr Rož u rožcah tulažil, de uma čez dvanajst let, če Buh da, še bl imeniten liberaln zaupn shod škical, tu b blu preveč in s lohka tku sami mislja; zatu nh pa zdej še prou lpu puzdravljam in ustanem nhn perjatu, dokler se nauva skregala. Boltatu Pepe.

seja tega odseka bo 24. aprila ob 5. uri popoldne.

DELAJSKO ZAVAROVANJE.

Dne 26. in 27. t. m. je imel svojo 9. sejo odsek za delavsko zavarovanje, ki ga je izvolil delavski svet. Razpravljali so o organizaciji invalidnega in zavarovanja za slučaj nezgod. Izjavili so, naj se ustanove pokrajinski (teritorialni) zavarovalni zavodi za invaliditetno zavarovanje, ki naj upravljajo v samostojnih oddelkih tudi zavarovanje za slučaj nezgod. Ustanovila naj bi se pa državna zveza pokrajinskih zavodov in pa državni zavarovalni urad kot najvišja zavarovalna oblast v vseh stvarnih zadevah delavskega zavarovanja. Prispevki za invalidno zavarovanje naj bi bili urejeni po razredih in veljavni za vso državo.

ZMEDE IN ZMEŠNJAVE NA OGRSKEM.

Fejervary namerava v torek predložiti vladarju v potrdilo oklic, v katerem naznanja, da ne razpiše volitev za ogrski državni zbor v postavitvi dobi. Oklic nabijejo po vsem Ogrskem. Če objavi tudi opozicija oklic na ljudstvo, naznanji vlada sodišču one, ki bodo podpisali oklic. Kristoffy namerava odstopiti baje 4. ali 5. aprila. Szell je došel na Dunaj baje, da posreduje na rešitev krize. A ogrski uradni brzojav naznanja, da so listi napačno poučeni, da dela Szell za rešitev krize.

VOLILNA REFORMA IN VELEPOSESTVO.

Nekateri listi poročajo, da se pripravljajo preobrat v dosedanjem stališču velikega posestva proti volilni reformi. Veliko posestvo se čuti v vsenemški družbi kompromitirano.

SRBIJA.

Srbski ministerski svet je sklenil, da zdaj še ne odstranijo zarotnikov, kar želi Angleška. Vlada se je ozirala na neodvisne radikale, ki so proti rešitvi zarotniškega vprašanja, dokler ne rešijo trgovinskih pogodb in ne najamejo posojila.

Milanski „Secolo“ poroča o velikem škandalu, vsled katerega je odstopil kraljev tajnik polkovnik Milojević. Polkovnik je videl, da je skočil iz njegovega okna neki častnik in zbežal. Polkovnik je obdolžil nekega častnika, da je bil pri njegovi ženi, a ta je dokazal, da je bil oni večer v častniškem klubu. Končno se je baje izkazalo, da je bil polkovnikov nočni obiskovalec — prestolonaslednik. Milojević je odstopil, prestolonaslednika je pa obsodil kralj na 14-dnevni hišni zapor.

GIBANJE SRBOV V TURČIJI.

Turška zbira večje in večje čete in kakor je videti, ne bo popustila svojih zahtev, kar se tiče davka. Srbi se pripravljajo na resen odpor. Pričakovati je, da pride do krvavega spopada med turškimi vojniki in upornimi Srbi, katerih število bolj in bolj raste. Postopanje Turkov vzbuja pri vseh Srbih-kmetih veliko ogorčenje. Ti so odločno odbili poziv srbskih prvakov, ki so jih nagovarjali, naj se pomirijo in vrnejo domov.

MORALNI IN VERSKI PROPAD NA FRANCOSKEM.

Francoska trpi na fizični in moralni jetiki, kar ni čuda, ker delajo framasoni z vso silo že nad sto let, da uničijo v ljudstvu smisel za izvrševanje krščanske morale. Boj proti krščanstvu rodi žalostne posledice in propad francoskega ljudstva. Sedanje versko preganjanje je končna posledica verskega propada na Francoskem. Kakor so Francozi hodili manj v cerkve, tako se je znižavalo število prebivalstva, množila so se pa hudodelstva. Res da se vrši v mnogih krajih hud odpor proti novodobnemu ropu cerkva, a v kolikih krajih se za inventuro še nihče ne zmeni ne. In ob volitvah meseca majnika bodo volili Francozi najbrže zopet svoje priljubljene judovske framasone. Evo števil, kako propadata na Francoskem verska misel in morala. Pariz šteje 2 milijona prebivalcev, svojo velikonočno dolžnost pa izpolni komaj 100.000 oseb, torej pet na sto, štiri ženske pa en moški! Brez duhovna so pokopali v Parizu 3000 oseb, a zdaj jih pokopljejo vsako leto 17.000, kar znaša tretjino vsakoletnih pariških pogrebcev. Sodnijskih zakonskih ločitev je bilo leta 1884 na Francoskem 1657, a leta 1902 so ločili sodnijsko 8431 zakonov. Na 62 rodbin pride ena ločena! Na Francoskem nima dva milijona rodbin nobenega otroka, dva milijona pa le enega. Tu tiči rak rana na telesu francoske moderne družbe. V Parizu je rojenih vsako leto 18.000 nezakonskih otrok, 30.000 izpostavljenih in zapuščenih otrok vzgajajo po zavetiščih. Najnesramnejše spise razširjajo v 150.000 izvodih. Hudodelstev so našli leta 1880 na Francoskem 167.000, a leta 1892 je naraslo število hudodelstev že na 700.000. Hudodelstva se osobito množijo tudi med mladino. Mladoletnih hudodelcev so našli leta 1880 še 16.000, leta 1891 je pa bilo že 41.000 mladoletnih hudodelcev, med njimi polovica proti pravosti. Pravijo, da se število mladoletnih hudodelcev pomnoži vsako leto za 2000. Samoumorov je bilo leta 1884 še 7500, leta 1892 pa že 9000, med njimi 2000 ženskih samoumorov. V desetih letih je poskočilo število otrok samoumorilcev od 140 na 460! Golufije so poskočile v tem času od 1000 na 3300, tatvine, ki so jih izvršili otroci, so se pomnožile od 5000 na 15.000, vsako leto sprejmejo v poboljševalnice 1000 do 1200 otrok. V Parizu so spili leta 1885 57.000 hl absinta (pelinkovca), leta 1897 so spili že 160.000 hl in vsako leto se zviša množina spitega pelinkovca za 20.000 hl. Prostitutke je v Parizu 250.000. Telesni razvoj prebivalstva je zelo nazadovol, leta 1832 nista bila potrjena izmed 100 mladeničev dva k vojakom, leta 1892 je pa bilo izmed 100 mladeničev 32 nepotrjenih.

Pripomniti pa moramo, da se za potrditev k vojakom zahteva zdaj mnogo manj, kakor leta 1832. V velikih mestih ima izmed 100 rodbin le 50 sobico s 15 do 20 m² zraka. In to v državi, ki ima socialistične ministre, seveda ti morajo nimajo časa, da bi se pečali z delavskim izboljšanjem, ker morajo skrbeti predvsem za protiversko gonjo. V 59 departementih se je leta 1886 še pomnožilo prebivalstvo, a leta 1896 se je pomnožilo le še v 24!

Tako daleč je privedlo liberalno framasonstvo ljudstvo na nekaj cvetočem Francoskem. Številke bolj glasno govore, kakor vsako drugo dokazovanje, kam pripelje ljudstvo protiverski boj!

RUSKA ARMADA OSTANE V MANDŽURIJI.

Peterburg, 30. marca. Prevoz ruskih čet iz Mandžurije v Rusijo je nenadno po nalogu vojnega ministra ustavljen. Vzrok tej odredbi je neznan. (Pa ne, da bi se zopet res kaj kuhalo med Rusi in Japonci? Uredništvo.)

VERSKA VOJSKA NA FRANCOSKEM.

V senatu je interpeliral poslanec Gandor notranjega ministra zaradi smrti Regisove v departementu Haute Loire povodom cerkvene inventure. Minister Clémenceau je rekel, da so streljali orožnika na Rogisa, da branijo nekega finančnega uradnika in orožnika, ki so ju pobili demonstrantje na tla. Hinavsko je dostavil, da namerava izvesti ločitev pravčasno in da se noče igrati s človeškim življenjem pri štetju cerkvenih svečnikov, a obljubil ni nikdar, da bo rabil sile. Rekel je, da je že pokazal svojo zmrznost, a da se katoličani ne smejo upirati zakonu.

VELIKE ANGLEŠKE VOJNE VAJE NA MORJU.

Angleži se zelo dobro razumejo na francosko psihologijo; prepričani so, da ni varno Francoze z izmišljotinami dolgočasiti tistemu, ki hoče biti njihov prijatelj. Zato prirede letos pred očmi Francozov velike vojne vaje na morju med Gibraltarjem in bregovi Anglije v Atlantskem morju, kar še ni bil nikoli do zdaj slučaj. Zaman se išče zato strategičnih vzrokov. Poseben pomen hočejo dati vajam stem, ker se jih vdeležijo tudi angleško trgovsko brodovje. Trgovske ladje bodo služile večinoma kot oskrbovalne ladje, ali tudi kot navadne trgovske ladje, ki naj bi bile vsled napovedane vojske preplašene. Nekatere ladje, ki zapuste angleška pristanišča, dobe v Milfordu ali Flomonthu, druge, ki se bodo vračale iz sredozemskega morja, v Gibraltarju posebna obvestila. Admiraliteta jih bo naprosila, da store kar največ mogoče, da uidejo sovražniku in prinese poročila, ki jih prejmo, vojnim ladjam, ki jih pričakajo v domačih pristaniščih. Takoj, ko se sovražna ladja približa na daljavo manj od treh milj, trikrat ustrelji in da znamenje za vdajo, je smatrati drugo ladjo vjetim in je dovoljena na njej preiskava.

Občinske volitve v Sodražici.

Dne 27. in 28. marca sta se v Sodražici borili „Slov. Ljudska Stranka“ in „neodvisna kmetstva“ recte liberalna za to, katera bo za dobo bodočih treh let imela občinsko opravo v svojih rokah. Boj gotovo ni bil manj ljut kakor oni, ki se je pred kratkim bil v Knežaku ali na Jesenicah. Našim nasprotnikom je zlasti zadnja deželnozborska volitev, pri kateri so spravili skupaj 89 volilcev proti 63 našim, potiskala bojno kopje v roke; živeli so v nadi, da imajo še vse takratne volilce v svoji oblasti in da torej brez dvoma zmaga, če ne v vseh treh, vsaj v dveh razredih. Res se jih je precej še za nadalje pri njih udinjalo, mnogo pa jih je zapustilo in so se pot zopet borili pod našo zastavo zoper ljudi, kateri kmeta le takrat poznajo, kadar ga rabijo. Prav so storili. — Ne mislim popisovati zlobnosti nasprotna agitacije, ne prizorov iz volilne borbe, tudi ne bomo naštevati imen glavnih liberalnih junakov in tistih klavernih, ki celo v olini dvorani niso mogli ohraniti ravnotežja, saj širši javnosti itak niso znani, dovolj je, da povemo, da so se liberalci pri štetju svojih glasov pred volitvijo malo zmotili. Pogoreli so v III. in II. razredu in si le prvega osvojili. Razun tega so si tudi že priborili zamoštakašega in sodraškega podžupana — zadnjega z večino treh glasov — žimarski in vinaški sta pa naša.

V tretjem razredu je naša stranka pripeljala na volišče 160 volilcev, nasprotna pa 72. Razume se, da je zadnjega svojca pritrala v volilno dvorano. Zmago je imel torej odločiti drugi razred. Dva volilca tega razreda so nam odtujili prav pred volitvijo na način, kateri je znan le tistim, ki poznajo naše nasprotnike nekoliko od bližje. Vendar smo se kljub temu mi vrnili kot zmagovalci iz bojišča; naši kandidatje so dobili po 39, nasprotni po 34 glasov. Da kramarji ki so komaj čakali, kedaj pride zanje srečni trenotek, da razobesijo zastave iz svojih hiš in te razsvetle, ter začno zmago obhajati, ob razglasitvi volilnih izida niso bili najbolj razpoloženi, si vsakdo lahko misli. Sedaj se tolažijo s tem, da volitve ovržejo, kar upajo z lahkoto doseči, čeprav nimajo za nepravilnost med in pred volitvijo nobenih dokazov. Naš ne plaši zopetna borba, pač pa se je nekateri naših volilcev še veseli, ker bi radi takrat število liberalnih odbornikov še nekoliko zmanjšali. Ker so si prvi razred, v katerem volijo skoro sami nasprotniki „Kmetijskega društva“, in katerim je brez potrebe na pomoč prišla neka liberalka iz učiteljskih

krogov, z lahkoto osvojili, je sedaj razmerje med nami in njimi 16 : 9. Mi smo z izidom popolnoma zadovoljni, zadovoljni pa naj bodo tudi naši „neodvisni kmetje“, ki pa, kar jim je šteti v zlo, v svoj sigurni razred niso postavili nobenega kmeta za kandidata; saj za svojo manjšino po proporcionalnem volilnem sistemu več odbornikov ne zaslužijo. Neza-dovoljni so pa lahko tisti kmetje, ki so upali skozi liberalna vrata priti do mandata, pa so, kakor izid volive kaže, zastoni upali. Ali jih bo to spametovalo?

Slovensko gledališče.

Dostojno se je zaključila letošnja sezona z edno najlepših dramatičnih oper, kar smo jih čuli. To je „Toska“ v resnici.

Predstava je bila nalik prejšnjim tudi včeraj dobra. — Toliko navdušenega odobravanja in glasne pohvale ni že dolgo bilo, zlasti koncem dejanja, ko je občinstvo poslavljalo se člane opere zopet in zopet zvalo na pozornico.

Zlasti gospa Skalova in gospod Oufednik, ki zaslužita priznanje, da sta s svojo izredno vestnostjo bila glavna stebra naše opere, sta bila predmet presrečnim ovacijam. Teh je bil deležen tudi gosp. Orželski, ki še vedno uživa simpatije občinstva.

Če se najde modus, da nam ostane opera, nadejamo se, da ni bilo včeraj slovo za vedno; potem bi zlasti dosedanje primadone in pa baritonista pač težko pogrešali.

Jutri je še predstava na korist osobju slovenske drame, kar smo že omenili in danes še enkrat na to opozarjamo.

O rezultatu sezone in o drugem izpregovorimo morda kasneje.

Jeseniske novice.

j V Bolgarijo odhajajo delavci s Hrušice. Delo v predoru se bliža koncu, delavcev potrebujejo zmerom manj, pa iščejo dela drugod. Tudi v Turce gredo nekateri, vendar večina jih gre v Bolgarijo. Kdor je opazoval življenje na Hrušici ob gradbi nove železnice, mora pomilovati reveže, ki si služijo vsakdanji kruh tako težko, pa so v največji nevarnosti, da se popolnoma izneverijo narodu in cerkvi vsi, kateri hodijo od kraja do kraja delat h gradbam železnice. Gnjljoba, ki se je ta leta na Hrušici ugnedila, se bo še leta in leta poznala, ko bo že zdavnaj zadnji tuji delavec zapustil kraj.

j Stalno koncesijo za gostilniško obrt je dobil Martin Tancar na Jesenicah. Naprednjaki mu je niso pridobili.

j Poseben vlak je prišel po hruševske kralja v Kranjsko goro. Dober prijatelj njegov je raznesel po Hrušici, da uči na Dovjem gasilce, zato da ga ni, — pa je v Kranjski gori za vratni ričet jedel. Seveda je bil inkognito zaprt, in da ne bi kak nepoklicanec izvedel, kje se je 14 dni mudil, ni se hotel z vlakom peljati domu, bi ga bil kdo utegnil vprašati, kaj je delal v Kranjski gori, pa je dober prijatelj prišel z vozom ponj in pravil je, da ga je pripeljal — z Dovjega, kjer je vadil gasilce. Seveda se Dovjni posmehujejo Hruščanom, da imajo takega kralja.

j Grdo napada Fabinc v „Narodu“ in „Straži“ kar po vrsti može, ki niso volili z njegovo olitano gardo. Spravil se je tudi nad nadzornika gradbenega vodstva g. Opitz ter ga zasramuje, ker ne zatajuje svojega verskega prepričanja in se ne sramuje na cesti odkriti se pred znamenjem sv. križa. Tako pisarjenje se samo obsoja. In može kakor Fabinc hočejo vladati občino! Jeseničani, kdaj Vas bo srečala pamet, da pustite Fabincu imeti prvo besedo v občini?!

j Zavratni napad. V sredo zvečer je peljal policaj Koritnik nekega razgrajča iz Trevnove gostilne v občinski zapor. Koritnik je imel razgrajča skoraj v zaporu, na kar začuti udarec po glavi. Tovarniški kovaški pomočnik Matija Grohar se je namreč skril za zid obč. zapora in s sekiro počakal policaj Koritnika. Hotel je baje Koritnika s sekiro nbiti, a posrečilo se mu ni, akoravno je dobil Koritnik močni udarec s sekiro po glavi tako, da je močno krvavel. Bil je vseeno še toliko pri moči, da je Groharja vklestil in peljal v žandarmerijsko kasarno, od tam so ga orožniki odvedli v kranjskogorski zapor. Grohar je bil radi Koritnika nedavno 4 mesce zaprt, ker je že enkrat Koritnika napadel, radi tega se je hotel nad Koritnikom maščevati in izrazil se je baje večkrat pred pričami, da mora ubiti policaj Koritnika, Grohar Matija je rojen l. 1875 v Mavčičah, oženjen in ima dva mala otroka.

j Banka L. C. Luckmann podarila je vsled smrti g. Josipa Luckmanna 500 kron bratovski skladnici.

Po svetu.

Škandal Newyorške zavarovalnice. V New Yorku so ukazale oblasti zapreti več višjih uradnikov takoznane zavarovalnice. Prišlo se je na sled mnogim nerednostim v službovanju. Dognalo se je tudi, da se je rabil denar zavarovalnice za razne politične svrhe.

Ras Makonen umrl. Umrl je intimni svetovalec abesinskega kralja, neguša Menelika, podkralj Ras Makonen. Ras je užival v mladosti skrbno uzgojo in je mnogo potoval po

Evropi. Ras Makonen je osvobodil svojo domovino, ko je premagal Italijane pri Audi. Bil je med Abesinci pospeševatelj evropske kulture in zelo podpiral tuje trgovce.

Romantično zgodbu poročajo iz Brna. — Decembra preteklega leta so našli blizu Brna na cesti mladega, komaj 20letnega moža onesveščenega ležati. Zdravniki so dognali, da je onemogel vsled gladi in utrujenosti. Prenesli so ga v brnsko bolnišnico, kjer je le polagoma okrevljal. O sebi ni vedel povedati nič drugega, kot to, da mu je Fran ime, da je bil še kot mali otrok od cigánov na Ogrskem ukraden iz domače hiše in da je z njimi prepotoval skoro vso Evropo, nedavno pa da je ciganom ubežal in gnan od hrepenjenja po starših, peš krenil proti Ogrski. Brnska policija je nato poslala sliko mladeničev vsem ogrskim občinam. Sedaj se je pa javila neka žena iz Haraszta iz cipskega komitata, ki je spoznala svoje, pred dvajsetimi leti ukradeno deč. S sinom se je vrnila vsa srečna na Ogrsko.

Zverinski sin. V ogrski občini Kolosnoma se je dogodil sledeči brutalni slučaj. 80-letna vdova Anka Demeter je prišla v rabsko bolnišnico, kjer so jo nekaj tednov lečili in vzdrževali. Kar pride k njej sin Ignac in jo vzame seboj na dom, ker je izjavil, da ne more plačati zanjo mesečnih 50 kron. Doma je svojo mater zaprl v hlev. Pozneje je v hlevu izkopal jamo in vanjo zazidal mater. Hranil jo je skozi malo odprtino s kruhom in vodo. Orožniki so to izvedeli po anonimnem pismu. Komisija se je podala na lice mesta in pustila ženo izkopati. Na telesu je imela dvajset ran, ki jih ji je prizadel zverinski sin z vilami. Mati je umrla, sina so pa zaprli.

Pariz kot morski zaliv. V novejšem času dobivajo kanali in prekopi vedno večjo važnost. Iz tega razloga se je oživila na Francoskem tudi misel, da bi se spojil Pariz z morjem in postal tako morski zaliv. Že leta 1863. je bil napravljen v ta namen prvi načrt in kasneje l. 1888. drugi, ki je od prvega dosti boljši in o katerem se francoski strokovnjaki zdaj resno posvetujejo. Kanal bi bil 35—45 m širok in 185 km dolg. Pričel bi se v Ronenu in končal v Chlichiru. Proračun za to znaša 150 milijonov. Celu ogromno podvzetje bi izvršilo privatno društvo in dobilo zato koncesijo, da pobira od ladij, ki ondi vozijo, mitnino 99 let. To vprašanje je zdaj v Franciji aktualno. Tudi vse ljudstvo je zato, da se zveže Pariz z morjem.

Misteriozen dogodek babice. V ogrskem mestecu Nyiregyhaza je 27. t. m. doživela neka babica sledečo dogodbo: Prišel je k njej neki zelo elegantno opravljen gospod in jo pozval, naj gre z njim, ker leži njegova sorodnica v porodniških bolečinah. Babica je šla z njim in sta se v kočiji peljala v grad, oddaljen kako uro od mesta. Babica stopi v grad in jo peljejo v sobo, kjer je ležala na porodniški postelji 16letna deklica. Vsi navzoči v gradu so imeli maske na obrazu in babica je takoj slutila temne reči. Eden navzočih pa ji je zagrozil z revolverjem, češ da jo takoj ustrelji, ako ne pomaga pri porodu. Babica je res intervenirala in v teku noči je deklica povila dečka. V grozo babice pa je eden maskiranih navzočih novorojenčka na mestu prebodel z bodalom. Žena je za svoje delo dobila 200 kron. Zagrozili so ji še enkrat s smrtno, ako da policiji kake podatke. V isti kočiji so jo nato prepeljali v mesto nazaj. Ker jo je pekla vest, je o tem dogodku naznanila policiji, ki sedaj izkuša razjasniti misteriozno zadevo.

Nova kovina. Neki Mr. Birmingham iz Baltimora je izumil novo kovino, ki popolnoma nadomešča platino, v kolikor se namreč ta v tehnični praksi rabi. Barva kovine je sivobela, a specifična težina je približno toliko kakor pri platini. Tali se pri 2000° C, pretvarjati pa se da tudi že pri nižji temperaturi. Da se raztegniti v žico poljubne debeline in stisniti v poljubno tenko ploščo. Iz te kovine bodo lako napravili posode za talenje drugih kovin in podobne druge predmete, ki se rabijo v laboratoriju. Čudno je, da te nove kovine ne pretvarja nobena kislina. Njena cena je polovico manjša kakor cena platine. Kovina je torej velike važnosti za elektrotehniko, kemiko in zobarje.

Električni koncerti so za enkrat po Nev Yorku najnovejši znamenitosti. Vso stvar je izumil dr. Tdaddäus Cochill iz Nove Anglije. Urejena je stvar tako, da iz ene centrale, kjer igra godba, posluša isto 1000 strank s pomočjo električne zveze. Tako si lahko dandanes vsak Nevjorčan napravi vse večere koncerte, katere posluša kar v svojem stanovanju. Glasba se širi po žici in v stanovanjih, kamor so te žice napeljane, so napravljene baterije, ki godbo ojačujejo in podajajo tako, kakoršna igra na centrali resnično.

Otročki vozički — avtomobili. V Birminghamu je uvedel v javnost Mr. Dunkley zelo lepe otročje vozičke, ki se pomikajo dalje s pomočjo motorja. Ta motor ima moči za 1/4 konjske sile. Pestunja lahko hodi poleg vozička, ali pa tudi lahko zadaj sede in se tako pelje z otrokom vred polagoma dalje.

Hiše se polagoma pogrežajo v Čikagi in to seveda največje, ki so obenem najtežje. Pod mestom je namreč polno predorov, zemlja je mehka in brez skalovja in se zato udira in ponižuje. Strokovnjaki imajo velik strah, da bo tako za enkrat uničen velik del mesta. Na več velikih hišah in palačah so se pokazale razpoke od strehe do temelja in so popokale šipe po oknih.

Prodana žena. V Altoni pri Hamburgu je deželno sodišče v tajni razpravi obsodilo nekega Kramerja na 1 leto težke ječe, ker je prodal svojo ženo za 2000 mark nekemu bogatašu.

Nekaj sumljivih rdečih pik na naših socialnih demokratih.

Iz Zagorja ob Savi.

Zagorski rdečkarji niso prav popolnoma rdeči, pač pa se na njih prav lahko zapazi več manjših in večjih, jako sumljivih rdečih pik. Hočem jih nekaj naštet v prevdarek tovarštem, ki se niso popolnoma zaslepljeni.

Prva sumljiva rdeča pika je socialnodemokratska trditev, da so oni prijatelji ljudstva in da hočejo nižje stanove pripeljati do večje sreče. Vsi njih vspehi v tem oziru pa obstoje v naši dolini edinole v tem, da so ljudstvo razcepili.

V začetku so v svojih govorih opisovali trpljenje, bedo in pomanjkanje delavstva na eni strani, na drugi pa lišp, razkošje in potratno življenje višjih, ki prezirajo in zaničujejo nižje stanove. Bičali so žide, ki imajo vsa večja podjetja v svojih rokah, da ž njimi izkoriščajo uboga delavca. Pomilovali so uboga trpina, ki zadnji svoj novički pusti v žganjarni, da tako po trudopolnem delu v pijanosti pozabi svoje gorje. Delavci so z zanimanjem poslušali take govore in običnovali veliko socialnodemokratsko srce. Vspodbujali so drug drugega, naj se brž vsi zapisejo v novo društvo. Vse se je trlo ljudstva pri vsakem mesečnem zborovanju v nadi, da nam zasije pod rdečo zastavo res kmalu boljša bodočnost. Ko je bilo pa delavstvo po večini vse vpisano in bi se morala pokazati dejanja tolikokrat obljubljene boljše bodočnosti, tedaj so voditelji pustili žide pri miru ter se lotili cerkve in duhovščine, kakor bi bili ti krivi, da ima ljud denar, delavec pa ne.

Tukaj je začelo ljudstvo na dvoje. Moč delavstva je padla. Delavci so začeli boj med seboj, boj za načela, začeli so izgubljati svoje moči v boju, v katerem še do danes nismo na čistem. Socialna demokracija je hotela to imeti, saj si pri tem dela najboljšo »kšefte«.

Druga sumljiva rdeča pika, ki se dovolj jasno kaže na vseh straneh, je ta, da so socialni demokratje povsodi v zvezi z judi. Ni dolgo, kar je »Slovenec« prinesel celo vrsto socialnodemokratskih zveznih odborov s pristno judovskimi imeni, nad katerimi bi si moral pošten človek spomni zlomiti, ako bi jih hotel obdržati v glavi. In naši rdečkasti sodrugi morajo vsaki mesec pritrpati sebi in svojim družinam lepe groše in jih znositi skupaj, da jih odpošljejo taki judovski rdečepobarbani osrednji zvezi brez vseh pravic, brez zagotovila, da bi delavec vplačane zneske ali vsaj njih del katikrat smel zahtevati nazaj. S tem se podpirajo večina le judje.

Tovariši-delavci! Vsa pameten človek se mora začuden vprašati: Kako gre to skupaj? Stranka, ki je napovedala boj kapitalizmu, pa drži z judi, ki imajo kapital. In vendar je res. Stranka, ki je napovedovala boj izkoriščevanju delavskega ljudstva, se brati s pijavkami. Stranka, ki je napovedala občno in večno bratstvo vseh narodov, se da voditi krivonosim voditeljem, kateri so polni sovražstva do vsakega naroda, ki je le količkaj krščanski. In taka stranka naj bi bila delavstvu v korist?!

Tretja sumljiva rdeča pika na naših socialnih demokratih je nauk, da je človek samo za ta svet ustvarjen; »nebesa pustimo angeljem in vrbam«. Nebesa vsem ljudem — pa le na tem svetu. Tukaj hočemo imeti raj za vse ljudi. Pa kako? Pomagajmo najprej bogastvu do tega — tako računajo — da bo požrlo vsa manjša posestva in obrti, da bo vsa lastnina v rokah bogatašev; in drugi bodo vsi delavci-nemaniči. Tedaj se bodo združili ti brezštevilni nemaniči in porečejo bogatašem: »Vse vaše je naše!« — Tedaj bodo imeli nebesa na zemlji vsi; samo to se še ne ve, ali tudi bogataši, ali samo reveži. Le to je gotovo pri socialnih demokratih, da naj bogataši nebesa že sedaj uživajo in zlasti s pomočjo delavskih grošev, kakor sem že prej omenil, reveži pa naj nebesa na zemlji šele čakajo in sicer še mnogo dalj, kakor do smrti... Vere pa res veliko zahtevajo od nas ti rdečepikarji!

Idrijske novice.

i Veliko šuma in prepira je napravil »Slovenski Narod« zadnji ponedeljek z notico: »Politično društvo »Jednakopravnost« sklicuje javen shod na vrtu gospoda Janeza Trudna prihodnjega nedeljo z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o računskem zaključku mestne realke in ubožnice, poroča dr. Lapajne, 2. poročilo o skloniranju mestne blagajne, poroča župan Šepetavec. Ker je vsled bližajočih se občinskih volitev shod jako važen, naj se ga cenjeni volilci polnoštevilno udeležijo.« — Saj so imeli dovolj časa in pozivljalo se jih je javno, naj pojasnijo o mestni realki, ubožnici in blagajni! Obljubili so pisati, pa le niso. O čipkah je pač Lapajne pisal, a o računih molči. Sedaj pa naj na javnem shodu čez toliko časa pa o tem govori. Saj se napredna stranka ne upa sklicati javnega shoda, je še zadnji njih javen shod preveč v žalostnem spominu. Glasilo naših naprednjakov se iz svojih pristašev le norčuje. — Kako? pravijo drugi. »Slovenski Narod« se bo norčeval iz takih mož? In to kar drugi dan po shodu v Ljubljani? Tako daleč pridejo počastiti ljubljanske pravke in v zahvalo na taki dolgi poti in stroških naj jih pa javno imajo za norca? Take može se ne potegne kar tako. Le verjemite, shod bo, in sicer javen, vsakemu pristopen, saj še v Čitalnico — kadar je treba plačati vstopnino — vabijo vsacega, jeli ud ali ne. Kateri so pravo pogodili, poročamo prihodnjici.

i Rudarska bratovska skladnica je pretečeno nedeljo pri sklepnem računu izkazala nad 1 milijon premoženja. V obligacijah ima naloženih 958.472,50 in na hipotekah

118.283,30. Zbrani rudarji so zadovoljstvom vzeli to na znanje. Zborovanje se je vršilo mirno, le v nekaterih točkah se ni mogla direkcija zediniti z delavci. Tako se je rudar pritoževal, da se enemu članu ni podelila provizija, če tudi je načelstvo enoglasno sklenilo naj se mu nakloni. G. nadsvetnik ugovarja, da se je to zgodilo praviloma, ker dotični ni zdravniško dokazal trajne nezmožnosti ob času odstopa iz službe in tudi pozneje ni dokazal, da je bila njegova bolehnost v kaki zvezi z erarično službo. Zato naj bi se v pravih kar dostavilo, da imajo člani, ki izstopijo kot bolniki v provizijo pravico do bolniških podpor iz brat. skladnice ako zdravnik označi, da je bolezen nastala vsled dela pri rudniku. — Enako naj bi se pristavilo, da dobi v službi težko poškodovani 15% dopolnilne dneve takoj s 1. tednom onesrečenja, drugi oboleti pa po 4 tedenski boleznih na podlagi zdravniškega izprijčevala iste. — Pobiljšek nasvetuje še nadsvetnik za dojitke in mleko celih 6 mesecev po 8 kron na mesec, ako je mati umrla, drugače pa po 4 kron; in provizionisti naj bi imeli iste pravice glede preskrbninskih stroškov po bolnišnicah, kakor aktivni člani, do sedaj so morali sami plačevati. Bo sicer radi tega nekaj več izdatkov, a ko ima bratovska skladnica rezervnega zaklada 1.088.592,07 K, se ne bo toliko poznalo, in višja oblast bo tak sklep gotovo pritrdila.

i Za naše gozdne delavce se noče ministerstvo nič kaj ogreti, da bi jim za slučaj bolezni in starosti zagotovilo vsaj malo odškodnino. Trdovratno se drži načela: 50 stalnih delavcev potrebujemo in te preskrbljujemo z vsem, drugi so le dinarji, katere vzamemo po potrebi. In vendar je veliko drvarjev, ki so nepretrgano delali po eraričnih gozdih celo 40 let. Že nad tri leta so radi tega pri ministrstvu prošnje, da bi onega delavca, ki nepretrgano dela pet let v eraričnih gozdih za stalno sprejeli. Saj v tem času je erar dokazal, da ga stalno potrebuje in tudi delavec dokazal, da je zmožen in vreden zaupanja. A vsako leto podrežajo to zadevo naši poslanci, pa zadeva le noče naprej. Dne 19. t. m. je zopet dr. Žitnik izročil memorandum o tej stvari in pojasneval še posebej ministru. Poklical je referenta o gozdnih zadevah g. Bubna, a bila je zopet stara tožba. V Bukovini, na Štajerskem in Gorenjem Avstrijskem bo moral kmalu država še doplačevati, v idrijskem okraju sicer nekaj neso državni gozdi, a če se za Idrijo naredi tak status, kakor se ga želi, se mora isti raztegniti tudi drugod. To bi znašalo pa milijone, katere država ne zmore. Ko bi ločili gozdne delavce od rudniške bratovske skladnice, bi se zanje kaj storilo. Minister je nazadnje obljubil, da se boče oziralo na Idrijo. Pripozna, da pogoji, katere stavijo delavci, niso prenapeti, tudi mu je že idrijski poslanec osebno vse pojasnil, zato bo storil, kar bo le v njegovi moči.

i »Slov. Narod« konstatuje, da se je g. Oswald odtegnil neprijetnemu substituiranju v Spodnji Idriji, zato je šel na topli jug. Naj bode g. dopisnik potolažen, gospoda ni nobeden silil, rad pa je pomagal, kakor se je sam izrazil: da bolnemu župniku, svojemu nekdanjemu katehetu, skazem nekoliko hvalečnosti za trud, katerega je imel zmenoj v šoli. Vem sam izkušnje, kako naporna in odgovorna je taka služba, saj tam sem si sam tudi nakopal bolezen. Zato se je on pristojevoljno ponudil na pomoč. Sicer pa če g. dopisnik vsa poročila v »Slovenec« piše g. Oswaldu na rovaš, se korenito moti. Tudi ako bi Oswald ali še katerega drugega ne bilo v Idriji bodo redni dopisi vse edno. Saj naša stranka ima več zmognih moči za dopisovanje. Ne sodite sami po sebi druge.

i Naša Vincencijeva družba. Prejeli smo letno poročilo »Vincencijevih družb« na Kranjskem, ki je jako zanimivo, ker nam podaja natančno sliko, kolika dobrota so »Vincencijevе družbe« za ubogo ljudstvo. Nas seveda zanima v prvi vrsti poročilo o idrijski družbi. Iz računa povzamemo, da je imela idrijska konferenca l. 1905 dohodkov 1169 K 69 h, med temi so zbirke v tedenskih sejah 644 K 84 h, darovi dobrotnikov pa 524 K 85 h. Med darovi dobrotnikov je všteti tudi 257 K 20 h, ki jih je družba dobila kot čisti dohodek od veselice, ki so jo prijatelji revežev priredili dne 2. aprila m. l. Stroški so znašali 1287 K 16 h, med temi je tudi primanjklaj iz l. 1904 v znesku 206 K 89 h. Dasi je imela družba precej lepe dohodke, za kar moramo izreči čast in hvalo vsem, ki so kaj darovali, vendar je imela koncem leta zopet 117 K 47 h primanjkljaja. Da se ta pokrije, sklenili so zopet nekateri dobri prijatelji ubogih, da prirede tudi letos v korist »Vincencijeve družbe« v nedeljo dne 8. aprila t. l. veselico v pivarni pri »črnem orlu«. Vabimo vse, ki imajo kaj usmiljenja do ubozega trpina, da se udeležijo te veselice ter tako pomagajo zmanjšati primanjkljaj, a poleg tega pa tudi družbi omogočijo, še izdatneje podpirati uboge družine, kakor je bilo to doslej mogoče.

Višavske novice.

v Vipavski liberalci se jeze na vse mogoče načine in perejo svojega »zamorca«, ker dokazujejo svetu, da pevsko društvo ni liberalno. Napadajo in sumničijo vse mogoče osebe ter jim podtikajo dopise v »Slovenec«. Seveda si privoščijo tudi gospoda kapelana, ki še toliko vesti nima, da naroča fantom, naj zvečer spremljajo dekleta domov! Kdo se temu ne smeja? Tudi Mesesnel si je dal spisati članek in se je spodaj podpisal. Vsakdo lahko uvidi, da je vsa ta liberalna jeza, ki se kaže v »Narodu«, skuhana v šoli, in da je glavni »kuhar« najbrže učitelj Mrcina. Njegova vnema bi zaslužila boljše stvari!

v Vipavski »Hranilnica in posojilnica« ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 1. aprila Iz letnega poročila posnamemo, da je hranil-

nica tudi v minulem poslovnem letu 1905 lepo napredovala. Čistega dobička je 6318 K 48 h, prometa je bilo 1.259.363 K 26 h in rezervni zaklad je narasel na 36.055 K 52 h; tudi število članov je napredovalo in naraslo na 1163. Ta uspeh »Hranilnice in posojilnice« je najlepši odgovor na »Narodovo« klevetanje o pokanju obrocev. Mi le želimo, da hranilnica v tem smislu napreduje in združuje v sebi vedno več in več članov. Njeno delovanje je najbolj priporočal in opravičuje vse upanje, ki se v njo stavi. Končno naj bi omenjeni zavod ne pozabil, med svojimi člani gojiti vedno več zadružnega duha in smisla za vzajemnost, tako da se bo vsak član zavedal, da je ud mogočne organizacije. To se bo zlasti doseglo, če se skrbijo za mnogobrojno udeležbo na občnih zborih.

v Nenavadna čast je doletela Vipavo, ker biva sedaj v njeni sredi član eksekutivnega odbora narodno-napredne stranke, naš »vrli« Anton Hrovatin, gotovo vreden član omenjene žalosne in brezupne korporacije.

v Slabo vreme tudi naši dolini ni prizanašalo, in opazili smo 19. t. m. celo led.

v Razdelitev skupnih gozdov je stvar, ki jo naš kmet najtežje pričakuje, in ki je tudi v resnici potrebna. Sicer se je gozdni odsek že zelo trudil, da bi to razdelitev dosegel, pa se še ni posrečilo, ker so temu nasprotovali razni vladni organi. Sčasoma gotovo pojde tudi to! Dobra stran te razdelitve bo, da ne bo večnih preprirov radi gozda, in da bo vsak posestnik skrbel za svoj del in ga varoval, kar se sedaj ne zgodi. Imela bo pa ta razdelitev tudi slabe strani, ker bodo nekateri lahkomišljeni prodajali svoje dele; to se kaže že sedaj, ko hočejo nekateri prodati svoje »pravice« v gozdu, ko še gozd razdeljen ni.

v Pomanjkanje delavcev je na Vipavskem že občutno, zlasti ker se vedno več vinogradov prekopa in obnovlja. Že sedaj odhaja vsako leto mnogo mladeničev v nemške kraje — nekateri so začeli tudi že v Ameriko siliti, češ, drugod se več zasluzi. To pa ni popolnoma res, ker so tudi doma delavci imenitno plačani; toda če so doma, nočejo tako varčno in skromno živeti, kakor če delajo na tujem. Pa ne samo, da delavcev pomanjkuje, tudi gnoja, ki je prvi pogoj za dobro vspevanje vinogradov, ni dobiti. To ima svoj vzrok v tem, da se pri nas premalo živine redi, krma pa drugim prodaja. Vsled tega manjka za vinograde gnoja, za ljudi pa mleka, kar se lahko opazuje zlasti v Vipavi.

v Umrl je dne 27. t. m. v Vipavi hišna številka 123 spoštovani posestnik Jožef Premrl, ki je bil član gozdnega odseka.

Zarotniško vprašanje v Srbiji.

(Izvirno poročilo.)

Belgrad, 28. marca. Zarotniško vprašanje je v Srbiji zopet na dnevnem redu, ravno tako je na dnevnem redu vprašanje o diplomatskih odnosih Srbije z Angleško, ki so pretrgani od 11. junija leta 1903 in to vprašanje je nerazločljivo z zarotniškim.

Vse srbske vlade od umora kralja Aleksandra do danes — sedanja je že deseta — so izkušale obnoviti diplomatske odnose z Angleško, kakor so se obnovili z drugimi državami. Angleška je kakor predpogoj za obnovev zahtevala, da pridejo vsi zarotniki pred sodišče, čemur pa ni mogla ugoditi nobena vlada, in to tem manj, ker sta dve skupščini izrekli zarotnikom zahvalo. Razmere na Balkanu so se izpremenile in Angleška je uvidela, da ji je potrebna ožja zveza s Srbijo. To potrebo pa je še bolj čutila Srbija, ki ji je bilo prijateljstvo in pomoč mogočne Angleške še bolj potrebno. To se je kazalo v vsem srbskem javnem življenju. Srbska vlada je potom svojega londonskega komisarja Nikole Jovanovića-Amerikanca podvzela korake, da pridobi Anglijo zopet za prijaznejše prijateljske odnose. Počasi, a sigurno je deloval Amerikanec in rezultat njegovega dela je bil, da je Anglija definirala svoje zahteve, s katerimi je Amerikanec takoj odpotoval v Belgrad ter tu poročal kralju in vladi. Ker je rešenje zarotniškega vprašanja velike važnosti za javno politično življenje v Srbiji, sem se zanimal za to zadevo in sem posetil svojega starega prijatelja, čislana diplomata in častnikarja Amerikanca, da se pri njem osebno informujem o njem. Gospod Amerikanec mi je res rekel, da je zadeva na zelo dobrem potu, ter je izjavil svojo nado, da bo to vprašanje brez dvoma hitro rešeno. Načelno je vlada že sklenila, da sprejme angleške pogoje, ki so pa še tajni za javnost. Izvedel sem le toliko, da so ti pogoji silno skromni v primeri s prejšnjimi. Srbija jih more sprejeti brez skrbi za svoj ugled. Z rešitvijo tega vprašanja pade s prsi srbskega naroda težak kamen. Oni pa, ki bodo to učinili ter odvrgli od Srbije nevarnost osamljenja v Evropi, si bodo za pozne rodove stekli zaslug.

Poslano.

Postavno varovano. Vsako ponarjanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev 2630 balzam 62--14

le z seleno snamko »redovnica«. Staroaleano neprekono proli slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, prsim boleznim, influenci itd. itd. Cena 12 majnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. tamskono K 5-- franko.

Thierryjevo čističfoljsko maslo, posebej znano kot non plus ultra

proti vsem je ako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in stekljam vseh vrst. Cena: 3 louska K 3-00 se pač jo le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brošura s kinci originalnih zahvalnih pism gratis in franko. V salugi v skore vseh večjih lekarnah in medicinskih drogah (jsh)

V pojasnilo.

Ker vzbujajo oznanila, ki jih gospod Oton Seydl objavlja po časopisih in drugod mnenje, kakor da bi bil imenovan zobozdravnik, obvešča podpisano društvo zdravnikov p. n. občinstvo, da gospod Oton Seydl ni ne zobozdravnik, niti nima zobotehniške koncesije v Ljubljani.

643 2-2 Društvo zdravnikov na Kranjskem.

Poslano.

Z ozirom na v današnji številki priobčeno »Poslano« izjavljam podpisani v pojasnilo, da je zobotehnik koncesijonirana obrt, da imam koncesijo v Kranju, vsled česar po obrtnem redu ne morem imeti še druge koncesije za zobotehniko.

Naslova »zobozdravnik« si nisem nikdar prisvajal; ako pa je zdravnik z mojimi deli tako zelo zadovoljen, da jih v svojih anoncah z imenovanjem mojega ateljeja izrečno navaja, tedaj morem biti na to le ponosen, tembolj, ker ni samo eden zdravnik, ki mu služim z izdelki iz svojega ateljeja.

Jaz sem koncesijoniran zobotehnik, kateri naslov mi je le v veliko čast, kajti znano je, da je bil bivši ministrski predsednik dr. pl. Körber pacient zobotehnikov in tudi sedanji osebni zobozdravnik Nj. Veličanstva cesarja ni doktor medicine.

V Ljubljani, 31. marca 1906.

Oton Seydl

konces. zobotehnik. 666 2-2

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdrava v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

PATENT-ANWALT
Dr. FRITZ FUCHS
diplomierter Chemiker
(beider)
Technisches Bureau
INGENIEUR A. HAMBURGER
Wien VII. Siebensterngasse 1.
3009 62-36

VITA VITA VITA VITA VITA VITA VITA VITA VITA VITA

VITA

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Glasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod kisline, bolezni na mehuru in ledvicah, katarh v sapniku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah 2510 11

Štajerske novice.

Š Smrtna kosa. Umrli je v Trnovljah pri Celju veleposestnik g. Martin Bincl; istotam je umrla soproga veleposestnika g. Franca Stojirja po dom. Korena. V Dobrni pri Celju je umrla g. Brauner, žena dolgoletnega lastnika „hotel Brauner“, stara 83 let.

Š Samoumor dveh zaljubljenec. Včeraj so dognali identiteto obeh trupel, ki so jih našli pri St. Lovrencu blizu Maribora. Dunajski policiji je izjavil neki gospod iz Znaja, da sta odšla odvetniški koncipient dr. Otto Hermann in kanclistka šefova Amalija Pelikan v jeseni iz Znaja neznano kam. Dognalo se je, da sta to trupli omenjenih oseb. 4. oktobra prošlega leta je odšel Hermann iz Znaja, češ, da potuje samo za kratek čas na Dunaj. Dan pozneje je odšla tudi kanclistka. Potem se ni čulo ničesar več o obeh. Imela sta se rada, a upanja na združenje ni bilo. Iz žalosti nad tem in obupanja sta se usmrtila.

Š Samoumor. Dne 28. t. m. je umrl v Mariboru l. 1884 rojeni prof. sin Herman Levičnik, ki se je dne 25. t. m. zastrupil s fosforom. Zdravnik ga ni mogel več rešiti. Vzrok slabo napredovanje v študiju.

Š Umrli je v Studenih soproga delovodjevega namestnika pri južni železnici Julija Rechberger.

Š Desno roko je zmečkal stroj ključavničarja Jakoba Arnušu v delavnici južne železnice v Mariboru.

Dnevne novice.

Kranjski deželni zbor sklican. — Državni poslanec dr. Šusteršič poroča. Kranjski deželni zbor je nenadoma sklican na dan 2. aprila. Pred važnimi dogodki stojimo. Z ozirom na to sklicuje „Slovenska ljudska stranka“ in krščansko-socialno delavstvo za nedeljo, dne 1. aprila točno ob pol 10. uri dopoldne shod svojih volivcev v veliko dvorano „Uniona“ z dnevnim redom: Kranjski deželni zbor, državni zbor in volilna reforma. Govorita drž. in dež. poslanec dr. Ivan Šusteršič in dr. Evgen Lampe. Vhod v dvorano skozi Frančiškanske ulice. Z ozirom na veliko važnost shoda opozarjamo vse somišljenike, da se shoda gotovo udeležijo!

+ O sklicanju kranjskega dežel. zbora priobčuje današnja „Laibacher Zeitung“ po včerajšnjem „Premdenblattu“ naslednjo izjavo: Z ozirom na sklicanje kranjskega deželnega zbora se je v domnevanjih šlo celo tako daleč, da se je iskalo zveze med sklicanjem kranjskega deželnega zbora in z glasovanjem v državnem zboru o samostojni Gališki. Na ta izvajanja zadošča odgovor, da je cesarjev patent, ki sklicuje kranjski deželni zbor z dne 27. t. m., torej pred glasovanjem o samostojni Galičiji. Ministerjalni tozadevni sklep je bil pa še storjen pred cesarskim patentom v prejšnjem tednu. Tako ni sklicanje kranjskega deželnega zbora v nikaki zvezi z glasovanjem v drž. zboru, niti to izraz kake želje, da bi se posvetovanja o volilni reformi zavlekla. Dež. zbor kranjski je v svoji zadnji seji pozval vlado, naj ga kmalu zopet skliče ali vsaj januarja l. 1906 in vlada je sedaj ugodila tej želji. V parlamentarnih krogih se poleg tega čuje, da se bo kranjski deželni zbor prihodnji teden imel baviti z volilnim redom za kranjski deželni zbor.

+ Kranjski deželni zbor ima sejo dne 2. aprila, ob 11. uri dopoldne. Na dnevnem redu je: Branje zapisnika 12. deželnozbornske seje dne 24. novembra 1905. Objava novoizvoljenega deželnega poslanca. Naznanila deželnozbornskega predsedstva. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlagajo računski sklepi ustanovnih zakonov za leto 1904 in proračuni za leto 1906. Poročilo deželnega odbora o volitvi deželnega poslanca za volilni okraj kmetskih občin Kočevje-Ribnica-Velike Lašče.

+ Nenadno sklicanje deželnega zbora kranjskega je senzacionalno, ker vse pričakuje, kaka bo vladna predloga za volilno reformo za deželni zbor. Stvar je v najožji zvezi z veliko državno reformo. Kranjski deželni zbor je bil prvi v Avstriji, ki je pozval vlado, naj mu predloži načrt volilne reforme na podlagi splošne in enake volilne pravice. Zato je pa prav verjetno, da si ga je izbrala vlada, da ravno v tem deželnem zboru nastopi s predlogo, ki utegne postati tipična za celo državo. Kakšna je ta predloga, ne vemo. Volilna reforma je odvi-

sna od tolikih spletk, da nam ni mogoče danes povedati, kaj bo g. deželni predsednik v ponedeljek razkril pred napeto javnostjo. Zatrjuje se nam, da je bilo tudi deželno predsedstvo iznenadeno. Dobilo je v sredo zvečer z Dunaja obvestilo, da je takoj obvestiti deželnega glavarja o sklicanju deželnega zbora. V prezidiju že ni bilo nobenega uradnika. Poklicali so okrajnega glavarja g. Haasa in ker ni bilo nobenega pisarja pri rokah, je moral gospod glavar sam na čisto spisati dotični dekret. Med tem so vlovili nekega oficijala in ta je potem ob 9. uri zvečer dostavil deželnemu glavarju dotični dekret. Vsekakor je stvar zanimiva ne le zaradi svoje dalekosežne važnosti, ampak zaradi izrednih in kompliciranih okoliščin, v kateri jo vlada izvaja.

+ Nečuvana izjava deželnega odbornika. Nenadno sklicanje kranjskega deželnega zbora je ubogo liberalno stranko še bolj zbegalo. Še ni prešel teden od zaupnega shoda, ki je pokazal vso slabost, nezanesljivost in razdrapanost te stranke, zdaj pa naj že stopi ta potepena armada na bojno polje! To je preveč, in dr. Tavčar, vključ temu, da se njegov list sramuje biti glasilo liberalne stranke, izreka tudi jasno, kako so gospodje v zadregi. Deželni odbornik dr. Tavčar piše: »Nihče ni pričakoval, da se skliče deželni zbor. Najboljši dokaz tega je, da je vse stranke in vse faktorje presenetilo sklicanje deželnega zbora in da nima deželni odbor pripravljene ne ene predloge za to zasedanje, iz tega preprostega razloga, ker se mu še sanjalo ni, da skliče vlada deželni zbor.« — Tako torej! Na Dunaju dr. Tavčarja ni bilo v najvažnejši dobi, ker se je izgovarjal, da ima v Ljubljani preveč opravila. Zdaj pa deželni odbornik izjavlja, da nima pripravljene niti ene predloge! Kaj pa ste delali ves čas? Čemu pa vlečete od naše uboge dežele 4000 kron na leto, če prav nič niste storili ves čas? To je nečuvano! — Še več izdaja dr. Tavčar. On piše: »Puhla pretveza so tudi izgovori, da se je sklical deželni zbor zaradi uredbe deželnih financ. Vse kronovine so v finančnih stiskah, a uredba deželnih financ spada med najtežje finančne probleme. In pri nas naj se ta problem reši v enem tednu, naj se uredi deželne finance, dasi pristojni faktorji niti časa niso imeli, da bi se o tem posvetovali in se z vlado dogovorili.«

Torej časa niso imeli pristojni faktorji dr. Tavčar, grof Barbo in Grasselli, da bi se bili posvetovali o deželnih financah. Za božjo voljo: Kaj pa je delal deželni odbor ves čas, če odborniki niso imeli časa od zadnjega zasedanja sem niti, da bi se bili posvetovali o najvažnejšem vprašanju dežele. Ali je Grasselli ves čas spal? Take deželne odbornike je treba vendar poklicati brezobzirno pred sodbo javnosti ter jim odločno zatrobiti v uho: **Kdor ne dela, naj tudi ne je iz deželnih las!**

+ Nemci jokajo nad liberalnim Jeruzalemom. Nemci so stavili svojo zadnjo nado v zaupni shod narodno-napredne stranke, ker upajo, da se stranka ob tej priložnosti poživijo in da se tako zopet nekoliko podpre rušča se nemško-slovenska zveza. Ta up jim je šel po vodi. »Tagespost« naravnost priznava, da s slovenskimi liberalci ni nič. Njihov zaupni shod je vse prijatelje napredka hudo razočaral. Nobenega dejanja, same besede, pa še tiste malovredne. Vse brez jedra in moči. — »Tagespost« bridko toži, da »klerikalci« delajo z veliko življensko silo in z izvrstnim vspehom, liberalci pa le suhoparno modrujejo med seboj, in medsebojna zavist njihovih voditeljev razdira še to, kar imajo. Zdaj pa pride lepi nauk iz te zgodbe: »Tagespost« očita liberalcem, da izvira vsa njihova nesreča samo iz tega, ker so se dali od »klerikalcev« prisiliti, da so prelomili v deželnem zboru pogodbo slovensko-nemške zveze. Vsa nemška jeremiada ima torej slednjič ta namen, da bi liberalce potegnili v prihodnjem zasedanju deželnega zbora zopet v nemškutarski tabor, da bi slovenski lakajji branili grajščinske privilegije svojih nemških gospodarjev. Ali se bodo liberalci zopet tako ponižali — to bomo kmalu videli!

+ Razpor med kmečkimi in mestnimi liberalci. Zaupni shod je pokazal, da so liberalci needini v vseh važnih vprašanjih. Na shodu zaupnikov so se ljubljanski voditelji postavili izključno le na stališče liberalnega meščanstva, ter so zato sklenili celo znižanje kmečkih mandatov. Liberalna stranka je to storila zato, ker je nad deželo že obupala in dobro ve, da na deželi ne pride nikdar več do moči, pač pa se bo morala še celo v mestih hudo boriti za svoj obstanek. Zato je liberalna stranka kmečkim izdala in zatajila na zaupnem shodu.

Kmečki liberalci se niso upali na zaupnem shodu povzdigniti glasu za svoj stan. Zato so se po shodu sešli v hotelu »Iliriji« k posebnemu sestanku. Ta skrivni shodek je pa seveda bil še stokrat klavernejši nego oni v »Narodnem Domu«, in kmečke liberalce je tako sram, da se niti ne upajo povedati, kdo je govoril na tem shodu. Ustili so se nekateri učitelji, ki bodo pa kmata ravno tako izdali, kakor so ga liberalni dohtarji. »Notranjec«, ki bi žalostni liberalni zaupni shod najrajši zamolčal, pa ponosno poroča, da se je vršil 25. t. m. shod kmetov. A ne pove, koliko jih je bilo in kdo je govoril ter kaj se je sklenilo. To so bili kmetje iz šole, katerih kmetovanje se vidi na — šolskih vrtovih! Tako imajo liberalci svoje ljudi za norca!

+ »Učiteljski Tovarši« je po dolgotrajnem pisanju opustil misel učiteljske pasivne resistance. S tako velikanskim hrupom napovedana akcija je torej v vodo padla. O voditelji! Gospod Jelenec namerava postati šolski voditelj v Postojni.

Razsodba o knežaski aferi je potrjena. Vprašamo zdaj, kako je s sorsko afero!

— Protialkoholno gibanje v Dolu pri Ljubljani se je začelo približno pred dvema mesecema, seveda v malem. Imeli smo sedem popolnih abstinentov, približno deset se je odpovedalo žganju, vsi za en mesec. Bila je že skrajna sila. V naši župniji z 1200 dušami je devet gostin, na enajstih krajih se toči žganje. Ljudje precej zaslužijo pri vodnih zgradbah ob Savi, z domačo obrtjo in v tovarni, še več pa gre za alkohol, čegar zle posledice se kažejo v izseljevanju v Ameriko in duševno nerazvitih otrocih. Da se abstinentno gibanje razširi in utrdi, je priredilo društvo »Abstinent« 25. t. m. v prostorih izobraževalnega društva predavanje, katero je prevzel v. g. L. Smolnikar. Bilo je za naše razmere dobro obiskano, čez 100, vspeh krasnega govora pa naravnost nepričakovan. Odpovedali so se vsemu alkoholnemu za dve leti, dva po eno leto, sedem za pol leta, več po četrta leta, mnogo po en mesec; vseh skupaj 35 popolnih abstinentov! In to so z malo izjemo sami fantje in dekleta! Žganju se jih je odpovedalo za razne dobe od enega leta do enega meseca deset. Priglašajo se še novi. Obstoje društva je zagotovljeno. Železnica je uničila nekdanj povsod cenjeni in bogati Dol. Dana nam je nova podlaga, na katerej se bode sedaj revna in nepozabna dolina prerodila v gospodarskem in duševnem oziru. Bog živi abstinate in njih posnemalec!

— Kako izobraževalno vplivajo liberalni dopisi črnovrškega učitelja po listih, je pokazal Janez Nagode, ki vozi blago črnovrškemu trgovcu J. Vidmarju. S kletvino je sunil v hudem snegu in metehu cestarja A. Homovca v sneg.

— Nov živinski semenj bo v Spodnjih Gorjah nad Bledom vsako leto na cvetni petek v postu in na sv. Martina dan 11. novembra.

— Flasko liberalnega zaupnega shoda. Iz Litije se nam piše: Pred svetom velja Litija za domala liberalen trg. Če je to resnica, pač dvomimo, kajti zaupnega shoda narodno-napredne stranke se je jedva udeležilo pet oseb iz Litije. Imeni ni vredno navajati, saj vemo, da jim je žal za to pot. Vračali so se tako kislih obrazov, kakor da so jedli v Ljubljani sam česenj pa čebulo. Takoj smo slutili flasko. In zgodilo se je res tako! Sedaj jih je sram, da se nikomur ne upajo povedati, da so bili v Ljubljani. Tako lepo molčijo, kakor bi se nič zgodilo. In prav imajo. Da bi jih le to zmordilo!

— Novo društvo: »Prosta organizacija zdravnikov na Kranjskem« je izvolila načelnikom g. dr. P. Defranceschija v Rudolfovom, namestnikom pa g. dr. E. Schreyerja v Kočevju. To nedavno ustanovljeno društvo ima namen pospeševati in varovati interese svojih članov. Načelnikstvo organizacije bo zastopalo od sedaj vsakega člana pred raznimi korporacijami, ter ga podpiralo v njegovih stanovskih težnjah. Vsako prošnjo, oziroma pritožbo v stanovskih zadevah je predložiti načelnikstvu, katero ukrene v imenu organizacije vse potrebno. Dne 25. t. m. se je ustanovila na Dunaju državna zveza vseh avstrijskih zdravniških organizacij. Načelnikom je bil izvoljen dr. Janeczek - Herrnbaumgarten, namestnikom dr. Nekovič-Stammersdorf. Zastopanih je bilo deset avstrijskih kronovin. Kranjski delegat dr. P. Defranceschi je predložil pravila državne zveze, katera so bila po daljši debati soglasno sprejeta. Delegati iz Češkega in Moravskega so želeli, da se zavzame zveza osobito za gospodarski prosep zdravnikov, ter v to svrhu pristopi k zvezi nemških zdravnikov v Lipsiji. Sklenilo se je, da se tej želji vstreže, kakor hitro bodo v tem smislu tesno organizirane vse avstrijske kronovine.

— Italijanska vojna ladja „Ciclope“ je priplula v Reko, da nanjo nalože sto torped, ki jih je Italija naročila pri Whiteheadu.

— 2600 ogrskih izseljencev je odpotovalo na parniku „Carpathia“ iz Reke v Ameriko.

— Ubežnika, mornarja Friderika Deborgassi iz c. kr. vojne ladje „Radetzky“ so vjeli na Reki in ga zaprli.

— Šibeniški laški liberalci nabirajo podpise za „reformo“ zakona. Mislimo, da

vladi peščica dalmatinskih renegatov ne bo preveč imponirala.

— 250 angleških turistov potuje po Dalmaciji.

— V Trstu si je končala mlado življenje hči tajnika laške kmetijske družbe Ana Zaratin. Stariši so ji branili omožiti se z nekim vseučiliščnikom.

— Otok bo izginil. Potresti na laškem otoku Ustica se nadaljujejo. Prebivalstvo je zapustilo otok. 371 jetnikov so z otoka prepeljati v Palermo. Severnozahodni del se počasi pogreza v morje. Geologi so mnenja, da bo otok popolnoma izginil.

— Vojaško veteransko društvo v Kranju je imelo v nedeljo 18. t. m. svoj občni zbor. Društvo šteje sedaj 65 rednih članov. Bolniških podpor se je razdelilo l. 1905 308 kron. Precej denarja ima tudi že društvo nabranega za zastavo, ki jo misli razviti že letos v jeseni. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: Ferd. Hlebš (našelnik), S. pl. Premerstein (nač. nam.), J. Papler (blagajnik), J. Weinberger (tajnik), I. Kordan (revizor), M. Jakofčič, F. Pogačnik, F. Špenko, L. Blaznik, J. Virant, K. Drinovec, J. Šink, A. Grašič, A. Celar, L. Pikus, F. Weit (odborniki). Za častna člana pa sta bila izvoljena društveni ustanovitelj g. Theuerschuh in g. župan ces. svetnik K. Šavnik.

— Zaročila se je učiteljica gđ. Josipina Schottova v Litiji za davčnim pristavom g. Jurijem Krambergerjem.

— Čudni prirodni pojavi. Iz Novega Mesta se nam piše: Kdor je v zadnjem času nekoliko obračal svojo pozornost prirodi in vsakdanjim njenim pojavom, ta mora pritrditi, da je nastopila v zadnjem času, kakor drugod, doba čudnih naravnih pojavov. Danes neznozna vročina, jutri občutni mraz, zdaj najlepše solnce, naenkrat zopet snežni viharji in plohe, blisk in gromenje in druge take nenavadne prikazni. Od petka pretečenega tedna sem, se je ponajveč na zapadnem, včasih popolnoma jasnem nebu, pozno v noč čudno in na široko bliskalo, zlasti pa v nedeljo zvečer od 10.—12. ure ponoči. Dne 26. t. m. je privrela globoko izpod zemlje voda v takozvano novo Jakšetovo rupo. Potem pa je naenkrat zopet izginila. Ob tistem času je začela sumeti voda na močvirju vrh kapiteljskega hriba. Ves mali del močvirja je bil hipoma tako razburjen, da se je vsak čas zdelo, da zdrči nizdoli v dolino. Dne 27. t. m., ko je bil poročevalec z nekim dečkom v veliki podzemeljski kotlini (prvotni rupi) sredi gozda, je prihrumel naenkrat iz votline smrdeč plinast puh. Deček je izpovedal, da se je ta puh tudi že preje tekom dneva pojavil. Zvečer je ležala ob pobočju hribovja med Sotesko in Stražo prozorna plinasta megla, oznanjevalka bližnjih viharjev. Nočno nebo je bilo močno z zvezdami posuto, ki so se zdele čudovito blizu in ki so čudno bajno migljale, zlasti večernica. V sredo ponoči je bila strašanska tema, ne koraka nisi videl pred seboj. V četrtek je pihala spodaj ledena burja, višje pa je prihajal krepki široko. Bliskalo se je, a to pot na jugu; ko so se južni gorki oblaki srečali z mrzlim spodnjim zračnim tlakom.

— Potresno nemirje. Iz Novega Mesta se nam piše 30. t. m.: Kakor vse dosedanje izkušnje pričujejo, je kraška votlina okolice Novega mesta nekaj prehod vseh večjih podzemskih izbruhov bodi tudi v največji oddalji. Da ne dosežemo predaleč nazaj, opozarjamo le na naša zadnja tozadevna poročila. Potresno gibanje oziroma lahke, kratke sunke v nedeljo na ponedeljek zjutraj, kar se je v obče tukaj le malokodi in le tam občutilo, kjer svet leži nad podzemskimi kraškimi votlinami, se mora tudi ta pot smatrati v zvezi z novim izbruhom Vezuva, oziroma z novimi potresi na Ustici na Južnem Laškem. To pričujejo ne samo vsa dosedaj z veliko pazljivostjo opazovana naravna znamenja, marveč tudi magnetna igla, ki je za opazovanje zemeljskega nemirja tudi v rokah nestrokovnjaka najzanesljivejšo sredstvo za opazovanje. Igla je bila ves ta dan v nemirju. Zlasti pa 26., 27. in 28. marca, posebno še 26. okrog 6. ure zvečer in 28. od 6. zvečer do 1. ure ponoči. Ves ta čas se je pod kraškimi votlinami — opozarjamo, kdor je na to pazil — občutilo votlo bobnenje, kakor odmev oddaljenega groma in na posebno ugodnih tleh so se zlasti ponoči občutili v enomer delujoči lahki kraški sunki, kakor bi poizkušali prodiranje zemeljske skorije. Tudi danes, ob zaključku poročila, se kaže znatno nemirje na magnetni igli. Paznemu opazovalcu je mogoče dognati, da obstoji tu ali tam manje ali večje nemirje, že težje pa je domnevati, da pride v kaki približno določeni oddalji do kakega podzemeljskega izbruha in šarantarija, ali nevednost, ali predznost bi bilo kaj kot določeno in gotovo predoznanje. Vati. To je znano le Njemu, vladarju prirodnih sil in zakonov.

— Ciklon in snežni vihar. Iz Novega Mesta se piše 30. t. m.: Čudo vseh čudov je prišel današnji dan. Od jutra sem je pridivjal okoli 11. ure dopoldne strašanski snežni vihar, ki je zlasti po Gorjancih grozno divjal. Skoro uro dolgo je tudi po dolinah »medlo« zrnatih snežink, da se je kar kadilo. Opoldne pa je kar naenkrat prenehalo. Nato je bilo nekaj časa najlepše vreme. Okrog 2. ure dopoldne pa pridivja ravno nasprotno od dopoldne, od severa sem, urnebesen ciklon, ki je po krajih, koder je segel curk vrtnica, silno razsajal, med tem, ko je po sosednih krajih naj-

lepše solnce sijalo. Pred ciklonom je bežal temnorjav plinasti dim in od daleč se je zdelo ravno tako, kakor bi po dotičnih krajih bili veliki požari. Eden najlepših prizorov se je obćudoval na kočevskem pogorju. Med vsemi temi prizori je bilo na mnogih krajih najlepše ču tudi mrzlo vreme. Bati se je zopet viharne noči. Sneg po dolinah se ni obdržal.

— **Velikega gada ubil je g. F. Pirc** v Jakšetovi rupi pri Novem Mestu.

— **Stavke.** V stavki krojačev na Dunaju se je doseglo med pomočniki in mojstri sporazumljenje in je zato končana. Nasprotno pa je večje število stavkajočih čevljarjskih pomočnikov, katerih zahteve za povišanje plač so mojstri odbili. Splošna stavka čevljarjskih pomočnikov se prične na Dunaju dne 2. aprila. Stavkalo bo 20.000 čevljarjskih pomočnikov. Tudi uslužbenci pri trgovcih z jajci strajkajo in nameravajo celo stavko razširiti po Ogrskem, Štajerskem in Bolgariji — toraj po tistih deželah, ki izvažajo največ jajc. — V meščanski pivovarni v Plznu je pričelo včeraj stavkati 500 delavcev. Ko niso hoteli zapustiti pivovarne in so silili tiste, ki so delali dalje, naj se pridružijo stavkajočim, sta prišli policija in orožništvo in napravili mir in red. — Danes skoro gotovo izbruhne stavka delavstva na Reki.

— **Nasilni prisiljenec.** Dne 26. t. m. je vzel paznik Papež prisiljenca Turku na Selu steklenico žganja. Radi tega sta nahujkala prisiljenca Turk in Egger prisiljenca, da so vstavili delo in da so zahtevali, naj se jih pelje domov. Na dobrohotno prigovarjanje paznikov Umka in Papeža so začeli prisiljenca z delom zopet, Turk je pa pobegnil proti Mostom. Umnik je tekel za njim, a Turk se mu je uprl in grozil, da ubije niaga in Papeža. Le z veliko silo se je posrečilo ukrotiti predrznega prisiljenca. Na vozu so ga morali peljati nazaj v prisilno delavnico.

— **Umor iz ljubomornosti.** V Vnanjarih, okraj Litija, živi 35 let stara vdova Marijana Ulčar v ugodnih premoženjskih razmerah. Pred enim in pol leta ji je umrl mož, zapustivši ji pet nedoraslih otrok. Kmalopet moževi smrti je vdova pričel zasledovati 20letni kočarjev sin Franc Bratun, a Ulčarjeva ga je zapodila in pričela razmerje z nadelavcem Jožefom Prošekom iz Laz. Ko je to Bratun izvedel, je mislil na maščevanje. Ko sta se Ulčarjeva in njen ženin vrnila 26. t. m. iz semnja v Litijo domov in stopila v stanovanje Ulčarjeve, je Bratun skozi okno dvakrat ustrelil na Proška, ne da bi ga bil zadel.

— **Novo oboroženje avstrijskega topništva.** Po cesarskem odloku se dne 1. aprila izločijo iz orožja kornega topništva 9 cm. topovi, model 75/96. Vseh 14 kornih topniških polkov dobi nove 10 cm. poljske havbice, model 9. O tej novi poljski havbici poročajo sledeče: Teža granate znaša 14,3 kg. pri kalibru 10,4 cm. Kot razstreljivna snov se tu rabi nov preparat, ammonal, ki povzroči na cilju večji učinek, pač pa pri prezdognji eksploziji ne napravi toliko škode v topovski cevi, kot dosedanjí ekrazit. Šrapnel je težak 12,3 kg. in ima v sebi 450 kroglic po 13 gramov. Patrona ima v sebi šest različnih nabojev. Granata in šrapnel dosežeta strelne daljave 5500 m. Cev obstoji iz srednje cevi iz kovanega bronu, katero obdaja potem plašč iz vlitnega bronu. Oboje skupaj tehta 417 kg. Zaklopek je ekscentričen vijakov zaklopek. Konstrukcija lafete je bila silno težavna z ozirom na visoko elevacijo cevi. Po dolgih in številnih poizkusih so izbrali takozvano »Fedoršpornlafette«, ki je daljša in nekoliko drugačna, ko pri sedanjem modelu. Elevacija je mogoča do 43 stopinj. Hitrost streljanja znaša pri natančnem merjenju šest streljav, pri hitrem streljanju pa devet streljav. Topovski voz je pri havbici za 64 kg., prazen municij-ski voz za 204 kg. lažji, ko pri dosedanjem poljskem topu.

— **Proti volilni reformi** protestujejo furlanske laške občine. Za Furlansko zahtevajo kar tri poslance, in sicer za tržaški in červinjski, gradiški in korminski okraj in za mesto Gorica. Vsi naj bodo Lah. Kaj pa nameravajo storiti goriški Slovenci?

— **Usmrtil se je v Trstu** kurator evangelijske občine Herman Heinke, šef tvrde Behr in dr. Sel je v neki gozdčiek v tržaški okolici, si tam prerezal vrat in se potem na bližnje drevo obesil. Našli so ga mrtvega. Star je bil 40 let in se je pred štirimi meseci oženil. Vzrok je nevrastenija.

— **Osebnosti.** C. kr. okrajni živinozdravnik gospod Hugon Turk je prestavljen k veterinarskemu oddelku deželne vlade v Ljubljano, c. kr. veterinarski asistent gospod Jožef Stegu v Ljubljani je pridelen v radovljiškem okrajnem glavarstvu kot živinozdravnik.

— **Podčastniški podporni zaklad.** Tozadevno ustanovitev vojno ministrstvo v prihodnjih dneh uradno razglaša.

— **Društvo slovenskih učiteljev** ima svoj redni občni zbor dne 12. aprila t. l., ob 10. uri dopoldne v slovenski osemrazrednici pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Spored prijavimo pozneje.

— **Podružnica slovenskega planinskega društva za kranjskogorski okraj na Jesenicah** bo imela v nedeljo 1. aprila t. l. občni zbor v gostilni g. I. Ilkauca »pri konjiču« na Javorniku. Spored: 1. Pozdrav načelnika; 2. Poročilo o društvenem delovanju; 3. Poročilo blagajnikovo; 4. Volitev novega odbora; 5. Predlogi. Vpisovanje novih članov in pobiranje članarine. Vljudno se vabijo vsi gg. člani in prijatelji planinstva.

— **Umrli** je v 86. letu svoje dobe posestnik g. Franc Kauschegg v Spod. Šiški, oče g. Karola Kauschegg a.

— **Za Strossmayerjev spomenik** je doslej nabranih 80.000 kron.

— **Umrli** je g. Čadež, župnik v Lukovem dolu viniške župnije na Hrvaškem. Zbolel je pretečeno nedeljo. Pogreb je bil danes ob 9. uri dopoldne.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Prihodnji tork točno ob pol 8. zvečer nadaljuje g. dr. Jos. Jeršev v »Slov. kršč. soc. zvezi« svoje zanimivo predavanje: »Turška vojska na Slovenskem.« Vstop vsakemu prost.

lj **Javna izkušnja iz knjigovodstva.** Sinoci je bil zaključen knjigovodski tečaj »Slovenske krščansko-socialne zveze« z javno izkušnjo. Poučeval je g. J. Podlesnik, in izkušnja je pokazala, da je vrli gospod učitelj dosegel prav lep uspeh, za katerega so se mu tudi izkazali hvaležne njegovi učenci. Dr. Kerek je v končnem nagovoru povdarjal, da bo »Slovenska krščansko-socialna zveza« še nadalje gojila praktični pouk za svoje člane, da bodo imeli res koristi za življenje, gospod Ravnihar pa je zahvalil g. Podlesnika ter mu kot zahvalo učencev izročil krasno darilo. Gospod Podlesnik je obljubil, da bo v prihodnji sezoni zopet prevzel pouk v knjigovodstvu, kar so navzoči vzeli z veseljem na znanje.

lj **Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.** Dne 19. t. m. oglasila sta se predsednik in tajnik državne zveze hišnih posestnikov v Avstriji v finančnem ministerstvu, da naznanita eks. finančnemu ministru ustanovitev državne zveze. Finančni minister je jako uljudno deputacijo sprejel in zagotovil, da predloži če le mogoče vlada predlog za reformo hišnega davka še tekom tega leta, akoravno je dotičen material ogromen. Strinja se popolnoma z nasvetom, naj se vrši poprej o tej vladni predlogi posvetovanje, h kateremu se tudi vabijo zastopniki državne zveze, da imajo ti priliko izraziti svoje želje in terjatve, in zagotoviti, da se bode posvetoval o tem takoj z dotičnim sekcijskim šefom. Akoravno so že posamezna društva hišnih posestnikov v Avstriji opotovala vložila peticije za reformo hišnega davka, ni bilo mogoče doseči konkretnih vspehov. Z ustanovitvijo državne zveze smo se pa rešitvi tega vprašanja približali in je pričakovati, da bodo prizadevanja konsolidiranega hišnega posestva v Avstriji imela več vspehov, kakor posamezna razkosana društva. Kakor hitro dobi vprašanje reforme hišnega davka konkretno obliko, se bo gotovo tudi takoj bavilo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani s to zadevo, predvsem pa stopilo v dotiko z državnimi poslanci. — Državna zveza mora pred vsem konkretno predloge formulirati, jih vsem društvom hišnih posestnikov poslati v pregled, ki se posvetujejo o teh predlogih in izid posvetovanja pošljejo državnim zvezi v končno redakcijo. Državna zveza določi na podlagi došlih informacij zahteve hišnega posestva glede reforme hišnega davka in jih naznani kot konkretne zahteve posameznim društvom. — Vsa društva se morajo potem solidarno o tem vprašanju razgovarjati z državnimi poslanci svoje kronovine. — Ker je pa v to svrhu treba veliko časa, je gotovo umestno, ako se odbor državne zveze že takoj prične s tem vprašanjem baviti, da ne stoji nepričakovano pred storjenim dejstvom. Ako se to zgodi, obvestilo bode društvo hišnih posestnikov v Ljubljani svoje člane o dotičnih obravnavah.

lj **Našel** je sluga banke »Slavije« neki načrt cerkvenega zidu in ograje. Kdor ga je izgubil, ga dobi v banki »Slaviji«.

lj **Skupne pevske vaje ženskega in moškega zbora »Glasbene Matice«** ob ponedeljkih in sredo pričnejo prihodnji ponedeljek, dne 2. aprila ob 8. uri zvečer v pevski dvorani »Glasb. Matice«. Častiti člani se uljudno naprošajo, da pridejo točno in polnoštevilno.

lj **Občni zbor deželnega in gospejnega pomočnega društva »Rdečega križa«** za Kranjsko, določen na 30. dan marca se vsled nesklepnosti ni mogel vršiti in se drugi občni zbor vršil ne glede na število navzočih članov dne 3. aprila t. l. ob 5. uri popoldne v hiši kongresni trg št. 7, II. nadstropje.

lj **Vlomila** sta na Vrhniki v kovčeg natakarice Marije Grilčeve dva neznana vaganta in ji ukradla za 63 kron zlatnine.

lj **Tatvina in vlom.** Ukradena je bila na Dunaju avbica iz čipk, staro benečansko delo iz 16. stoletja. Kdor jo najde, dobi 500 K nagrad. Istotako dobi 500 kron nagrade dolničnik, ki bi provzročil, da pride tat, ki je v Mariboru vlomil v stanovanje zasebnice g. Fr. Scherbaurove in ukradel 1400 kron, pred sodišče.

lj **Občinske volitve v Ljubljani.** Od jako zanesljive osebe se nam poroča, da se v Ljubljani izvršuje že dalj časa jako važen političen preobrat, za katerega je uredništvo »Slovenskega Naroda« še-le včeraj izvedelo. Vsi elementi drugega in tretjega razreda, ki so z dosedanjim diktaturo pri občinskih volitvah nezadovoljni, se združujejo v močno falango, katero končno ne bo mogel premagati noben terorizem »Narodove« klike. Namen temu nastopu je ta, da v občinski zastop pridejo le sposobni možje, ne pa kimavci in da bodo volivci odločevali o kandidatih in jih ne bo diktirala klika teroristov. Zanimiva presenečenja niso izključena. Živela Ljubljana brez korupcije!

lj **Občni zbor I. ljubljanske moške podružnice šolske družbe sv. Cirila in Metoda** se je vršil v sredo, dne 28. marca t. l., v društvenih

prostorih v »Narodnem domu« v Ljubljani. Blagajnik dr. Ivan Svetina je predložil račun za leto 1905. Vplačali so štirje novi pokrovitelji in sicer: »Katoško tiskovno društvo v Ljubljani« 200 K, (zastopnik g. kanonik Andrej Kalan) »Vzajemno podporno društvo v Ljubljani«, (zastopnik primarij dr. V. Gregorič), »Ljudska pesmarica« 201 K 26 v., (zastopnik prof. dr. G. Pečjak), »Zabavna družba na Dolu« (zastop. A. Gnus, nadučitelj na Dolu na Štajerskem). Za l. 1906 je vplačala pokroviteljino 200 K »Kat. bukvarna v Ljubljani«. To pride v račun prihodnjega leta. Osem novih vstanovnikov je vplačalo 166 K, 262 letnikov letnine 524 K in 37 podpornikov 37 K. Ciril-Metodovih darov so darovali stari pokrovitelji 41 K, stari ustanovniki 168 K 4 v., in letniki 272 K. Podružnica je torej v letu 1905 nabrala 2009 K 76 vin. Udov je imela: 51 pokroviteljev, 41 ustanovnikov, 262 letnikov, 37 podpornikov, skupaj 391. Po tem poročilu se je volil znova odbor: Prvomestnik dr. V. Gregorič, primarij in posestnik; namestnik I. Sušnik, stolni kanonik in dekan; zapisnikar Fr. Novak, c. kr. gimn. profesor, namestnik A. Bartel, c. kr. gimn. prof.; blagajnik dr. I. Svetina, c. kr. gimn. profesor, namestnik dr. I. Hribar, odvetnik; odbornika: M. Bradaška, c. kr. fin. rač. asistent, in dr. J. Zmavc, c. kr. gimn. profesor. Za odposlanca in glavni skupščini so bili izvoljeni: Bradaška, prof. Kenda, Novak, Svetina, Sušnik, dr. J. Tominšek, Zmavc. Podružnica sprejema tudi zunanje rodoljube kot ude, bodisi kot pokrovitelje, letnike ali podpornike, zlasti tiste, ki biva jo v tujini ali v takih krajih, ki nimajo lastne podružnice. Da ostane gmotno stanje tudi letos tako ugodno, kakor lansko leto, je le želeli, da bi se tu rojaki izven slovenske domovine pridno priglajali (pri blagajniku prof. dr. I. Svetini) kot člani prve najstarejše podružnice sv. Cirila in Metoda.

Književnost in umetnost.

* **Fontes liturgiae Glagolito-Romanae.** To obsežno delo prof. dr. Luka Jeliča, ki smo ga že lani omenili ob konferenci slovenskih in hrvaških škofov v Rimu, je izšlo sedaj v celoti. Obsega v kronološkem redu vse sgodovinske vire v glagolici od 13. do konca 19. stoletja. Za Slovence najvažnejše podatke je iz knjige nabral dr. Lampe v »Dom in Svetu« lanskega leta. To je zdaj najdovršenejšo delo te stroke, zanesljiv kazipot skozi zamotano glagoljsko vprašanje. Knjigo dobe vsi kardinali in cerkveni dostojanstveniki, da se iz nje pouče o dejanskem stanju glagoljske zadeve. Cena knjigi je 4 K.

Cerkveni letopis.

Škof Bonomelli baje namerava ob velikonoči izdati novi pastirski list, v katerem obsoja princip ločitve cerkve od države.

P. Hartmann se je odpovedal časti kapelnika pri cerkvi Ara coeli in se poda v samostan sv. Ana v Monakovem, da se ondi posveti višjim glasbenim študijam.

Iz slovanskega sveta.

sl **Domača industrija na Bolgarskem.** Bolgarska vlada je sklenila zgraditi v Sofiji več tovarn za monopolne izdelke. Tako je načrt za tovarno cigaretnega papirja že gotov ter se z gradbo v kratkem prične. V dveh letih bo domač bolgarski cigarni papir popolnoma iztisnil iz dežele cigaretni papir iz drugih držav.

sl **Umrli** je v Zagrebu nadebudna hrvaška umetnica Slava Raškaj.

sl **Pripravljanje Črne gore za vsprejem kralja Edvarda.** Po črnogorskem primorju se vrše velike priprave za vsprejem angleškega kralja. Rimski listi poročajo, da je dobilo neko italijansko okraševalno društvo naročilo priti v Črnogoro, kjer naj bi okrasilo in razsvetilo s pomočjo elektrike Bar in luko, kamor prispe kralj Edvard.

Policiji — **ponarejalci denarja.** V Mislovcih na Ruskem Poljskem je bila prijeta neka žena, ki je plačevala s ponarejenim denarjem. Žena je bila doma iz Sosnovic, kjer so nato prijeli celo tolpo ponarejalcev, enega policijskega nadstražnika, policaja, ključavničarja, trgovca in dve ženi.

Stavko raznašalcev časopisov imajo v Belgradu. Stavkajo raznašalci vseh časopisov v Belgradu.

Razne stvari.

Najnovejše.

Nova zima. Iz Severne Češke prihajajo poročila o novem snegu. Temperatura je povsod pod ničlo.

Nečloveška mati. Iz Poznanja poročajo: V Chojnici so aretirali neko deklo, katera je svojega novorojenega otroka vrgla svinjam.

Grad Miramar si vsak lahko ogleda od 1. aprila počenši jutraj od 10—12. ure in popoldne od 3.—5. ure.

Strašen prizor se je vršil nedavno pri nekem pogrebu v Baltimore. Neki Walter Potter, ki so mu pokopali stričnika, je zblaznel ter napadel pogrebece. Postrelil je osem ljudi. Potem je zbežal v svojo hišo in jo zažgal. Ljudje so na vse načine poskušali vdreti v hišo, toda blazni mož je streljal na vsakega, ki se je hiši približal. Ko so vendar le pogasili ogenj, so našli blaznega mrtvega, napol zgozlega.

Najnovejše iz Rusije.

V Peterburgu so zmagali pri volitvah v gosudarstveno durno ustavovrni demokraci, v peterburškem borznem poslopu

je pa izvolilo 85 volilcev 12 članov za državni svet.

Poveljnik črnogorskega brodogoja je ukazal izkopati trupla ustreljenega poročnika Schmidta in treh mornarjev. Trupla utope v morje da ne bo romalo prebivalstvo k njihovim grobovom.

Vseobale Finske bode Rusija blokirala in vsako ladjo, ki se bode približala obali, bo preiskana, ker se je zadnji čas iz inozemstva utihotapilo v Finsko mnogo orožja iz inozemstva. Vse hiše na Finskem bo vlada dala preiskati in orožje konfiscirala. Divizija iz Vilne pride v Peterburg, ker bo velik del peterburške garnizije odšel v Finsko, da zažadi revolucijo, ki se ondi pripravlja.

V ječah v Moskvi je polno ruskih častnikov, ki so se udeležili uporov.

»Novoje Vremja« poroča, da je sklenila četa revolucionarjev na strašen način maščevati se nad kazaki, ki so jo zasledovali. Sklenila je namreč, da bo zanesla v kazake vasi kužne bacile.

Pri postaji Korsun so neznani zločinci zažgali železniški most. Vlak, ki je pripeljal mimo, je skočil s tira. Škoda je velika.

REŠENI RUDARJI V COURRIERESU.

Lens, 31. marca. Poleg včeraj še živih rešenih 13 rudarjev so rešili potem še štiri žive rudarje. Rešeni rudarji izgledajo grozno, obrazi so črni, oči mrtve, obrazi kažejo, da so veliko pretrpeli. Zdravnik je izjavil, da najbrže dobe rešeni rudarji mrzlico, ker so se živeli z lesom, ovsem in s pokvarjenim mesom, a upajo, da jih ohranijo pri življenju. Eden je ranjen na očesu. Rešeni rudarji niso nič spali, ker so vedno iskali izhoda iz jame. Zdravniki so morali zagrniti sobe, ker svetloba rešenim rudarjem preveč škoduje, ker so bili v jami dvajset dni. — Prebivalstvo je silno razjareno na inženere, ki so rekli že pred tedni, da je brezvspešno vsako reševalno delo, in zahtevajo, naj pospešijo saj zdaj rešilna dela, ko je le mogoče, da dobe še kaj živih rudarjev. — Vseh darov za žrtve požara v courrierskem rudniku je tri milijone frankov.

Telefonska in brzojavna poročila.

SKLICANJE KRANJSKEGA DEŽ. ZBORA.

Dunaj, 31. marca. Razni listi pišejo, da bo vlada kranjskemu deželnemu zboru predložila načrt zakona v pokritje večjih stroškov za učiteljske plače in predlogo o spremembi deželnozborskega volilnega reda.

Dunaj, 31. marca. Deželni predsednik kranjski je imel danes daljši razgovor z ministrskim predsednikom Gautschem in ministrom notranjih zadev radi vladnih predlog kranjskemu deželnemu zboru.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 31. marca. Prihodnja seja drž. zbora bo dne 24. aprila.

POŽAR V GORICI.

Gorica, 31. marca. Precejšen požar je uničil del skladišča drožerije g. A. Jeretiča v Gorici. Škoda je velika, toda pokrita z zavarovalnino.

PREPOVEDANA IGRA.

Inomost, 31. marca. Drugo predstavo »Filla hospitalis« je ces. namestništvo prepovedalo.

KRALJ PETER SE ODPOVE?

Zemun, 31. marca. Tu se z gotovostjo naglašaja, da se bo srbski kralj Peter v najkrajšem času odpovedal.

ŽRTVE V COURRIERESU.

Lens, 31. marca. Včeraj popoldne so izveleli na dan iz courrierskega rudnika več trupel, ki so bila kot mumificirana. Zdravniki zatrjujejo, da je smrt pri teh žrtvah nastopila še-le približno pred 20 urami.

VELIKE STAVKE V AMERIKI NE BO.

Indianapolis, 31. marca. Vodstvo delavske zveze je naročilo rudarjem, naj sprejmejo stavljene jim pogoje. Volike stavke rudarjev v Ameriki torej ne bo.

REVOLUCIJA NA KAVKAZU.

Odesa, 31. marca. V Kavkazu se v okraju Erivan širi revolucija. V gorskih vaseh so ogromni nemiri.

ATENTAT V RUSIJI.

Smolensk, 31. marca. V središču mesta je bil ustreljen pomočnik orožniškega upravitelja Gladšev. Napadalec je pobegnil.

Abstinentom!

Abstinenčni krožek na Dunaju je založil tri vrste ličnih razglednic:

 Ne v krčmo!
 Delirium tremens.
Žrtev alkohola.

Društvo »Abstinent« si je nabavilo večje število teh razglednic ter jih svojim članom in prijateljem toplo priporoča v nakupovanje.

Komad 8 h.

Dobe se pri društvenem tajniku, Kopitarjeve ulice 2, v prodajalni kat. tiskovnega društva prej H. Ničman in v Katoški bukvarni.

Solidno delo! Nizke cene!
Josip Stariha
 692 F. S. Noll-jev naslednik 52-1
Ljubljana, Vodnikov trg
 se priporoča preč. duhovščini
 in slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za vsa
kleparska in vodovodna
 dela kakor tudi za vsa v to
 stroko spadajoča popravila.

Prva in največja specialna razpošiljalnica v monarhiji za kolesa in šivalne stroje ter njih dele
Mittler & Co.
 Dunaj XIII/5, Hüttenbergstr. 27 (v lastni hiši)
 priporoča svoja najbolj znana in priljubljena
oklopna kolesa
 Bogati ilustrovan cenik, 128 strani broječ, za l. 1906.
 rastonj in franko. Zastopniki in razprodajalci se
 686 iščejo v vseh delih monarhije. 12-1

Nov živinski semenj
 v Spodnjih Gorjah nad Bledom
 vsako leto: 710 1-1
1. Na cvetni petek v postu,
2. Na sv. Martina dan II. nov.
 K obilni udeležbi vabi
Županstvo v Gorjah.
 Sprejem takoj v trajno delo izurjenega
mizarskega pomočnika
 za stavbena dela. 694 1-1
 Ivan Suster, mizar v Novem Vodmatu št. 20.

Vabilo
 na
občni zbor
 društva za vzdrževanje
Elizabetine otroške bolnice v Ljubljani
 dne 7. aprila 1906, ob 3. uri popoldne
 v mestni posvetovalnici

Dnevni red:
 1. Nagovor predsednika.
 2. Zdravniško poročilo bolničnega ravnatelja.
 3. Upravno poročilo.
 4. Volitev načelnika.
 5. Volitev upravnega sveta.
 6. Slučajnosti. 709

700 2-2
Alojzija Junz naznanja potrti globoke žalosti v svojem imenu, kakor tudi v imenu vseh ostalih sorodnikov, vsem prijateljem in znanecem, pritužbo vest o smrti svoje iskreno ljubljane hčere, ozir. sestre, tete in svakinje, gospodične
Marije Junz
 ki je po mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče danes, dne 30. marca ob 1/2 12 uro popoldne mirno zaspala v Gospodu
 Zemski ostanki nepozabne pokojnice bodo v neželjo 1. aprila ob 5. uri popoldne v hiši žalosti, Gosposke ulice št. 12 slovesno blagoslovljeni in nato na pokopališču pri sv. Krštu v lastnem grobu položeni k večnemu počitku.
 Sv. zadušne maše se bodo brale v župni stolni cerkvi sv. Nikolaja.
 Prosi se tibega sožalja.
 Ljubljana, 30. marca 1906.
 Brez posebnega obvestila.

OGLASI!
NEW-YORK in LONDON
 nista prizanašala niti evropski ceni ter je velika tovarna srebrne prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgo proti majhnemu plačilu delavnih moč Poooblaščen sem izvršiti ta nalog. Prišiljam torej vsakomur sledeče predmet le proti temu, da se mi povrne
 glid. 6-90 in sicer:
 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic in anega komada.
 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
 12 kom. amer. pat. srebrnih kavni žlic;
 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
 6 kom. ang. Viktorija čajilice za posodo klado;
 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
 1 kom. cedilnik za čaj;
 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor;
 42 komadov skupaj samo glid. 6-90
 Vseh teh 42 predmetov je popre stalo glid. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni glid. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je skos in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 24 let, za kar se garantuje. Najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji, zavezu jem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržke znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno ženitovanjska in priložnostna darila
 kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
 Dobiva se edino le v 87 12
A. HIRSCHBERG-a
 eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.
 Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.
 Čistilni prašek za njo 10 kr.
 Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina). Izvleček iz pohvalnih pisem.
 Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.
 Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku
 S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen
 Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.
 Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
 St. Pavel pri Preboldu.
 Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški sodavnik.
 S poslanim namiznim orožjem sem zelo zadovoljen — Mihael Kovačević, ravnatelj pomo. n. uradov drž. pri vladi v Sarajevu. — Sarajevo 28. okt. 1906

Biljard
 še nov, se proda radi pomanjkanja prostora. — Kje. pov. upravništvo „Slovenca“. 701 1-1
Ugodna prilika.
 Žitna trgovina, dobro upeljana se po nizki ceni takoj odda.
 Proda se tudi k trgovini spadajoča
 hiša. 705 1
 Več v upravništvu „Slovenca“.

708
Karol Kauschegg kot sin in **Berta Puteany pl. Drauhain** kot hči, javljata potrti globoke žalosti v svojem imenu ter imenu vseh ostalih sorodnikov pritužbo vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo, njih iskrenoljubljenega očeta, oziroma starega očega, pradedu, tasta, svaka in strija, gospoda
Fran-a Kausehegg-a
 c. kr. višjega davčnega nadzornika v pok., častnega občana Spod. Šiška, častnega člana prostov. gasilnega društva v Spod. Šiški, častnega člana vojaškega veteranskega društva v Domžalah, člana cestnega odbora za ljubljansko okolico itd. itd.
 po dolgi mučni bolezni in prejemu svetih zakramentov za umirajoče danes ob 8 1/4 uri zvečer v 86. letu njegove dobe poklicati v boljše življenje.
 Zemski ostanki predragega pokojnika bodo v ponedeljek, 2. aprila, ob 3. uri popoldne v hiši žalosti v Spodnji Šiški št. 97 blagoslovljeni in nato na pokopališču pri sv. Krištofu v lastnem grobu položeni k večnemu počitku.
 Sv. zadušne maše se bodo brale v torek, 3. aprila, ob 10. uri popoldne v cerkvi Marijinega oznanenja.
 Pokojnika priporočava prijaznemu spominu.
 Spodnja Šiška, dne 30. marca 1906.
 Venci se na željo pokojnikovo hvaležno odklanjajo.

Jakob Zalaznik
 Slav. občinstvu priporočam ob priliki
velikonočnih praznikov
 svojo veliko zalogo različnih cukrenih, kakor tudi galanterijskih pirhov. — V zalogi imam v veliki izbiri domača in inozemska vina v steklenicah, najfinjše likerje, pravi Maraskin iz Zadra, Benediktinec, Alaš in druge. 691 3-1
 Vsak dan sveži
šarklji, pince in titole.
Sveže blago!
Slaščičarna ...
kavarna in pekarna
Stari trg št. 21 ...
 Po naročilu izgotavljam raznovrstne
potice
 mandeljnov, rozinov, medene, orehove i. t. d.
V kavarni
 se dobiva bela in črna kava, čaj, fini likerji i. t. d.
 Točna postrežba!
 Filijalke:
 Mestni trg 6. Sv. Petra cesta 26.

Grand Prix Pariz 1905. Zlata svetinja London 1904.
Tovarna za konserve
 Oliventan.-benediktinske opatije Št. Jožef na Tancenbergu
 pošta Gospa Sveta, Koroško (železn. in brzojavna postaja)
 priporoča vsem planinskim hotelom, planinskim kočam, poletnim oskrbnim, na deželi bivajočim zasebnikom, c. in kr. častnikom, lovcom, hribolazcem lastnega izdelka 684 6-1
mesne konserve „Mondo“
 (beseda kot varstvena znamka)
 Oddajo se inozemski patenti. Ceniki franko in zastonj.

Išče se za pivovarno v mestu
= poslovodja. =
 Reflektuje se le na povsem značajno, energično moč, ki je večja pivovarniške in knjigovodske delovrške, ki govori slovenski in nemški ter more položiti plači primerno varščino.
 Plača po dogovoru.
 Ponudbe do 10. aprila t. l. po šifro „A. + R.“ na upravništvo „Slovenca“.
10.000 kg travnega semena
 sveže, ravnokar došlo s Škotskega, zelo mnogovrstno. Dobi se prav po ceni v semenski trgovini v Šelenbugovih ulicah št. 5 pri
Alojziju Korzika
 v Ljubljani.
 Ondi se dobe tudi vsa druga krmila in zelenjadna semena. 693 3-1

Posteljno perje in puh

najskrbneje oprano in očiščeno ter

po ceni 698 5-1

Anton Šarc,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

ČERNE Graveur

Prave Roskopf golddouble Savonnet remont. ure s sidro

so najnovejša Roskopf. ure. Te imajo izborni in zalame natančno kolesje z dvojnimi pokrivalom in s tremi prav močnimi golddouble plati in avtom. zapiralom. Golddouble je zlatu podobna kovina, ki te podobnosti nikdar ne izgubi. Radi krasne opreme te ure splošno občudujejo in jih ni lahko ločiti od pristno zlatih ur.

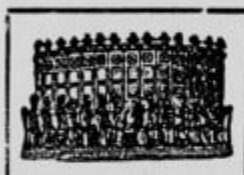
Cena 5 gld.

Tel primerna golddouble dvojna verižica za gosp. gld. 1.50 — Vsaki uri je priloženo 3letno pismo jamstvo.

Razpoložljiva le proti povzetju

Josip Spiering
Dunaj 1. Postg. 2.27
697 30-1

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarno“.

—O— 697

Od nedelje 1. aprila do vštete
sobote 7. aprila 1906:

Slikovita južna Tirolska

Javna dražba.

Anton Mavsar iz Praproč in
Alojzij Pavlin iz Trebnjega kot se-
danja posestnika kupljenega posestva **Ja-
neza Zupančiča** v **Dernovcu**, ob-
čina Kanderše, pol ure oddaljeno od Vače,
si usojata naznaniti sl. občinstvu, da bodeča

v sredo dne 4. aprila t. l.
ob 9. dopolne prodajala na
prosti dražbi

na licu mesta v Dernovcu vso **premič-
nino in pritliklino**, in sicer 6 pitanih
volov, 3 lepe breje krave, 5 lepih juncov,
3 lepe telice, 1 konja, okoli 500 stotov
sena in detelje, okoli 500 mernikov raznega
žita, 16 vozov, 1 stroj za čiščenje žita, 1
mlatilnica, pajtel, pluga, več pohištva in še
drugega poljedelskega orodja. — Kupci se
uljudno vabijo. 702 1-1

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Podružnica iz Berlina.

Od nedelje 1. aprila do vštete sobote
7. aprila 1906: 695 2-1

Slikovita

saksonska **Švica.**

Vabilo

na

XXVI. občni zbor Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani

kateri se bode vršil

dne 19. aprila t. l. ob 3. uri popoldne
v združni pisarni na Dunajski cesti šte. 18.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobrenje letnega računa. 5. Volitev predsednika, njega namestnika, 3 članov ravnateljstva in 3 članov nadzorstva. 6. Predlogi združnikov.

V Ljubljani, dne 31. marca 1906.

Ravnateljstvo.

Denarni promet

Prejemki.

od 1. januarja do 31. decembra 1905 = K 44,911.900-90.

Izdatki.

		K	h			K	h
1	Račun blagajne: Gotovina v blagajni 1. januarja 1905	276576	6	1	Račun deležev: Izplačani opravični deleži	44	—
2	deležev: Vplačani opravični deleži	500	—	2	hranilnih vlog: Izplačane hranilne vloge	574924	84
3	rezervnih zakladov: Dvigljene obresti glav- nega rezervnega zaklada	2993	85	3	posojil: Dana posojila	3286567	28
4	Dvigljene obresti posebnega rezervnega zakla- da in doneski združnikov	2483	39	4	denarnih zavodov: Naložena glavica	129649	66
5	pokojskega zaklada: Dvigljene obresti in prispevki uradnikov	802	42	5	zadružnega doma: Davki, p. prave in 1% odoisa	3915	51
6	hranilnih vlog: Prejete hranilne vloge	73036	5	6	upravnih stroškov: Upravni stroški v letu 1905	21044	03
7	posojil: Vrnjena posojila	1860035	51	7	obresti: Izplačane obresti hranilnih vlog	28195	19
8	denarnih zavodov: Dvigljena glavica	125645	10	8	Povrnjene obresti vrednostnih listin	1660	95
9	zadružnega doma: Prejete najemščine	12937	02	9	Prejete obresti posojil	1088	87
10	1% odpis	1956	46	10	prehodnih zneskov: Izplačani prehodni zneski	5094	42
11	upravnih dohodkov: Vplačani upravni dohodki	1324	75	11	nepremičnin: Razna izplačila na stroških	7037	05
12	obresti: Prejete obresti posojil	32720	25	12	vrednostnih listin: Nakup vrednostnih listin	131760	—
	Prejete zamudne obresti	6402	70	13	dividende: Izplačila na 100 glavnih deležev	2000	—
	Prejete obresti vrednostnih listin	11820	—	14	davka: Plaćeni davki za leto 1905	7341	41
	Prejete obresti naloženega denarja	40784	80	15	inventarja: Nakup inventarja	2427	50
	prehodnih zneskov: Vrnjeni prehodni zneski	2360	05	16	nagrada: Izplačane nagrade	3790	—
	nepremičnin: Prejeta skupila	39852	80		dobrodelnih namenov: Razne podpore	1435	—
		22455950	45		blagajne: Gotovina dne 31. decembra 1905	238438	24
						22455950	45

Izkaz izgube in dobička

Debet.

za upravno leto 1905.

Kredit.

		K	h			K	h
1	Račun obresti: Kapitalizovane obresti hranilnih vlog	317916	04	1	Račun obresti: Prejete obresti posojil	327020	25
	Izplačane obresti hranilnih vlog	28195	19		V letu 1904 za leto 1905 prejete obresti posojil	24187	40
	Za leto 1906 predplačane obresti posojil	23611	44		Zaostale obresti posojil	97400	68
	V l. 1905 za l. 1904 prejete obresti posojil	102613	48		Prejete zamudne obresti	6402	70
	Povrnjene obresti posojil	1088	87		prejete obresti naloženega denarja	40784	80
	Za leto 1905 plačane obresti listin	1660	95		Prejete obresti vrednostnih listin	11820	—
	V letu 1905 za leto 1904 vnovčeni kuponi				Nedvigljivi kuponi vrednostnih listin	1848	—
	vrednostnih listin	2284	05		zadružnega doma: Prejete najemščine	12937	02
2	upravnih stroškov: V l. 1905 izplačani upravni			2	vrednostnih listin: Kurzni dobček	776	—
	stroški	21044	03	3	upravnih dohodkov: Prejeti upravni dohodki	1324	75
3	davka: V letu 1905 plačani davki	7341	41	4	izgube in dobička: Zapisani ostanek dobička		
4	zadružnega doma: Davki, poplave, predplačane			5	iz leta 1904	2225	81
	najemščine in 1% odpisa	3915	51				
5	vrednostnih listin: Izravnavna kurznege do- bička v letu 1904	375	—				
6	inventarja: 10% odbitka za obrabo	659	48				
7	izgube in dobička: Čisti dobiček za leto 1905	32481	96				
		543187	41				

Bilanca

Aktiva.

za upravno leto 1905.

Passiva.

		K	h			K	h
1	Račun blagajne: Gotovina dne 31. decembra 1905	238438	24	1	Račun deležev: Stanje glavnih deležev dne 31. de- cembra 1905	25602	—
2	posojil: a) Stanje vknjiž. posojil K 3.57.335.48 b) Stanje menicnih „ 1.985.817.21 c) Stanje pos. na zast. pis. „ 281.522.76 d) Stanje pos. v tek. rač. „ 844.361.25	6869036	20	2	Stanje opravičnih deležev dne 31. decembra 1905	5602	—
3	denarnih zavodov: Stanje naloženega denarja dne 31. decembra 1905	979375	76	3	hranilnih vlog: Stanje dne 31. de- cembra 1905	8702874	88
4	vrednostnih listin: Stanje 31. decembra 1905	373936	—	4	Kapitalizovane obresti za l. 1905	317.916.04	—
5	Nedvigljivi kuponi	18108	—	5	rezervnih zakladov: Stanje glavnega rezervnega zaklada 31. decembra 1905	70829	37
6	zadružnega doma: Stanje 31. decembra 1905	207497	84	6	Stanje posebnega rezerv. zaklada 31. dec. 1905	55490	02
7	obresti: Zaostale obresti posojil 31. dec. 1905	97400	68	7	pokojskega zaklada: Stanje 31. dec. 1905	14185	30
8	prehodnih zneskov: Stanje 31. decembra 1905	4270	66	8	obresti: Za l. 1906 predplačane obresti posojil	23611	44
9	inventarja: Stanje 31. decembra 1905	5935	32	9	zadružnega doma: Za leto 1906 predplačane najemščine	1251	76
	nepremičnin: Stanje 31. decembra 1905	132028	03		izgube in dobička: Čisti dobiček za leto 1905	32481	96
		8926326	73			8926326	73

Ravnateljstvo.

690 1-1

Letni računi in bilanca razpoloženi so v smislu § 25. združničnih pravil združnikom v pregled.

Obleke, perilo

in vsaka vrsta **veznlne** se izvršuje hitro,
dobro in po nizkih cenah v **Sp. Šiški**
št. 148. — Tu se tudi sprejmo 699 3-1

deklice

v pouk v življu. Zunaje dobé v hiši
dobro postrežbo in stanovanje.

Našel se je

briljantni uhan.

Dama, ki ga je izgubila, naj se oglasi pri
meni v prodajalni. Prinese naj par od tega
seboj. 704 1-1

Fr. Čuden, Ljubljana, Prešernove ulice.

Divjih kostanjev,

rdeče in bele vrste, močnih debel,
ima na prodaj kakih 100 komadov
Jožef Bizjak, posestnik na Dra-
ževniku, št. 5. poleg Dobrove.

703 3-1

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, **fotografično aparate in potreščine**, kirurški aparati vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega **ruma in konjaka**. — Zaloga svežih **mineralnih vod** iz soli za kopel. 62-21

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encijan, kolmož, krmin, apno i. t. d. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Gospodične

katero se želé izobraziti

v šivanju in krojnem risanju

1828 52-44 sprejema

Franja Jesih, Ljubljana, Stari trg 28.

Dobi se tudi

kroj po životni meri.

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. SKARDA v Brnu.
Izdružuje zlasti:
cerkvena okna
tuzilne izvirne,
ceniki in strokovni
svet brezplačno.
8 kret odlikovan s prvimi darili

Mlinske kamne.

Pet črnih, dobrih mlinških kamnov ima na prodaj **Ivan Prevodnik v Selcih na Gorenjskem.** 645 7-2

Merijo tako-le

2 kamna merita 9cm . . .	18cm.
1 kamen meri	12cm.
1 " "	42cm.
1 " "	21cm.

Naprodaj

je p. d. Mihevo posestvo v Kotljah blizu trga **Guštajn na Koroškem** obstoječe iz hlevov, novozidanega pohištva z 12 sobami, v katere se lahko sprejemajo koteljski letovičarji. V kuhinjo je napeljana voda. Pri hiši je mlin in sadni vrt. Njiv, gozda in travnikov je skupaj 44 ha 86 a. Živine se lahko redi 30 repov.

Več pové posojilnica v Spodnjem Dravogradu, ki uraduje ob četrtkih od 9. do 4. ure. 503 8-6

Gostilna pri „Golobu“
Senčur pri Hranju

se priporoča velen, občinstvu za

botrinje in pogrebščine,

zagotavlja ob vsakem času najboljše prista vina in drugo pijačo, izborna kuhinjo po dosedanjih, izredno nizkih cenah. — Na razpolago dobro prenočišče.

Velepospeševanjem

Karol Stupica, gostilničar.

rodpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, v-lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vesenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih osirati na domačo tvrdo ter ne vvažujejo tujih trdk, dražev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvala tudi za najmanjšo naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 2189 26-12

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko

je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vtajiti. Veliki moderne opravljeni snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje oblastveno potrjeni zastopnik **Andrej Odlasek**, doslužen uradnik državnih železnic inhišni posestnik v Ljubljani, **Slomškove ulice 25** blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasniti, naj tu pismo povpraša ali pa pride osebné v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in tudi na druge silne načine nihče ne vabi. 1969 27

„Andropogon“ (Iznajditelj P. Hermann, Zg. Poljskava.)

je najboljšo, vsa pričakovanja prekašajoče sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zjamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osi-velih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. **Vaso Petričič-u.**

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkoczy, Anton Kanc in Ernst Sark v Ljubljani, M. Rant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popusti!

Oklic,

A. I. 113/6

12

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K c. kr. okrajnemu sodišču v Ljubljani, oddelek I.

naj vsi tisti, katerim gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne 9. marca 1906 brezoporočno umrlega **g. KAROLA JANUŠ, zlatarja** iz Ljubljane, Rožne ulice št. 21, pridejo zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev 673 3-2

dne 13. aprila 1906, dopoldne ob 9. uri

ali pa naj do tega časa vložijo pismo svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla, nikake nadaljne pravice, razen v kolikor jim pristojna kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek I., dne 26. marca 1906.

Najcenejša pot za zdaj!!

„RED-STAR-LINE“ RDEČA ZVEZDA

v Ameriko

preko Antwerpna v New-York, Philadelphia.

Hitra in varna vožnja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v **Kolodvorskih ulicah šte. 41 od južnega kolodvora na desno.**

Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Franc Dolenc.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. — Naši parniki Finland, Kr. nlad, Vaderland, Zeeland vozijo do New Yorka osem dni. To je pribito. Ugodnost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje. Red Star.

HERBANY-jev podfosfornokisli apneni-železni sirup.

Ta pred 36 leti vpeljeni, od mnogo sdavnikov odobreni in priporočeni

prsní sirup

je sles odstraňujejoče in kašelj pomirjaajoče sredstvo. Ker ima v sebi grenko tvarine vpliva na dober tek in prebavljaje in pospešuje reditev. To za tvorjenje krvi tako važno seleso je v tem sirupu v lahko asimilirani obliki zastopano. Zelo koristno je za slabotne otroke, posebno za utrjevanje kosti, ker ima v sebi fosforovo apneno sol.

Cena eni steklenici Herbannyjevega apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti 40 h več za savičanje. 2307 D 14-9

Svarilo! Svarilo!

Vas predmakim ali podobnim menom razširjene, kar se tiče sestavlja n učinka našega originalnega preparata, tisto različne ponaredbe našega že 36 let obstoječega tustornokislega apneni-železnega sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahtevati „Herbannyjev apneni-železni sirup“ in na to paziti, da se bode zraven stoječa, oblastveno vknjižena varstvena znamka na steklenici nahajala. 2348 20-10

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev:

Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur Barmherzigkeit“

Wien, VII. Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschlager, I. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy; Beljak: L. Assmann, Jobst & Schneider; Brežje: G. Elsässer dediči; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl & Co; Celovec: P. Birnbacher vdova, P. Hauser & I. Pichler, V. Hauser & R. pl. Hillinger, H. Gutt; Crnomelj: P. Haika; Reka: M. Mizzan, F. Prodram, G. Prodram, A. Schindler; Sovodnj: F. Kordon; Št. Vid: A. Reichel; Trbiž: I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiterburg, P. Prendini dediči, T. Pigatti, Dr. J. Seravalle, A. Suttina, A. Siebich; Velikovec: I. Jobst; Volšperk: I. Huth.

!!! Najnovejša iznajdba !!!

10.000 K za kaj boljšega!

Zahtevajte za 12 vin. povsod le

Jekelinus

najcenejše universalno
najbrilantn. vse
najčistejše prekosljivo
509 12-8

idealno čistilo

v podolgasti obliki

ne samo za vse kovine, marveč tudi za lesno in usnjato pohištvo, oljnate slike, igralne karte, marmornate plošče itd. itd.

Osrednja prodaja: Josip Zug, Dunaj II/3, Ober-Donaustrasse 101.

Zaloga v Ljubljani: Henrik Kenda, I. Korencan, Anton Krisper, Vaso Petričič, Viktor Schiffer.

Brivci pozor!

Na Jesenicah na Gorenjskem št. 118 je oddati 522 5-4

brivnica.

Najugodnejša lega. Ponudbe sprejema posestnik Ignac Morič.

Letna
restauracija
v Laverici
je zopet odprta.

Franciška Dežman,
gostilničarka.

595 5-4

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča

visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo tvrdko za izdelavo cerkvenih posod in orodja.

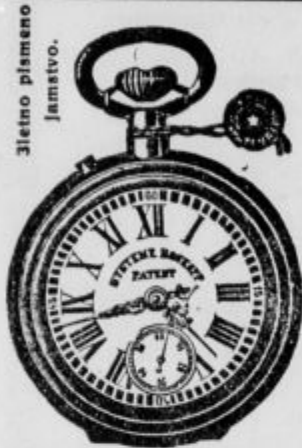
Vedno velika zaloga.

Prečastiti gospod!

Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vzorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

5 kron! Brez konkurence v tej kvaliteti!

Prva švicarska sistem Roskopf patent remont. ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetičkim kolesjem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnato) z varstveno ploombo za varovano pristno nikelnastim okovom. šantir-pokrovom čez kolesje, 36 ur idoca (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pisanim jamstvom, komad K 5—, s sekundnim kazalcem K 6—, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 10—, s sekundnim kazalcem K 12-50.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju

175 10-10

prva tovarna ur **Hanns Konrad**
v Mostu (Brüx) št. 1157. (Česko.)

vs. gato ilustr. ceniki z nad 1000 slikami se na zahtevo pošljejo gratis in franko.

V večjem trgu na Spod. Stajerskem se zaradi bolehnosti posestnika **takoj proda dobro obiskana** 460 10-8

večja gostilna

katera je v celem okraju na najboljšem glasu in vsakemu lahko dokaže, da se izvrstno obrestuje. Kje, pove upravništvo.

Za 6000 pragov

(švelerjev)

bukovega lesa

se dá v posekanje. Les je lep, dolg in popolno brez grč. Več pov. **Anton Kržišnik**, posestnik **Bukov vrh 26**, p. Poljane nad Koljokoloko. 671 2-2

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov

680 3-2 Za gl. 1.95.

1 prekrasno pozlačena precijska ura z verižico, natančno idoca, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pravo, 1 par manjšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz 3 % duple zlata s patentiranim zaklepom, 1 par boutonov iz simli briljantov, zelo podobni, 3 šalji predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja, vredna velja samo gl. 1.95. Razpošilja proti poštenu povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska centr. razpošiljalna tvrdka

P. Lust, Krakov št. 565.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Brez konkurence je bodisi kar se želi blaga ali cen

Angleško skladišče oblek v Ljubljani

Glavni trg št. 5

brez podružnice.

Kar doslej ni bilo mogoče, je odslej mogoče! Še nikdar tako nizke cene.

1 površnik za gospode ali ulster à gl. 6—
1 najnovejši moderni dolgi palet za dame " " 5—
Obleka za dame najnovejšega kroja ali 3 meter dolgi palet " " 4—
1 moška obleka ali ha-velok " " 3.50
1 suknena obleka za dečke " " 2.50
1 višnjevi rarnnik z rdečo naglavnico (kapuco) za dečke v poljubnih velikostih " " 2.50
Haveloki za dečke in dek. lce, jopiči, volnena krila kakortudi elegantne lahke jopice (bluze) v vsakojakih barvah " " 1.50

Suknene hlače najno večje obleke za dečke in gospode, modni klobuki à gl. 1.20
Moderni klobuki, pique telovniki, srajce, oprava za dečke, obstoječa iz: hlače, vesljaškega telovnika in čepice " " 1—
Kostumi za tridodetletne otroke " " 0.90
Otroški klobuki, obleke za prati, telovniki s pasom za gospode, bluze " " 0.50
Čepice, kravate, Moire-pasi za dame, slamniki " " 0.20
Najnovejši klobuki in kr. komorne in dvorne klobučarne P. & C. Habig na Dunaju " " 4—

Vsi predmeti so najokusneje izgotovljeni. Velika izber finega angleškega in francoskega sukna za obleke po meri, ki se na Dunaju in v Berlinu po najmodernejšem kroju hitro izgotavljajo. Velespoštovanjem

670 3-3

O. BERNATOVIĆ.

Izurjenemu trgovskemu vrtnarju

se nudi prilika, da si ustanovi stalen, dober zaslužek, ako vzame v najem

večji rodovitni zelenjadni vrt s 50 okni za gredičnjake (Mistbeetenfenster) v nekem solčnem kraju blizu železniške postaje, nedaleč od Ljubljane. Najemniški pogoji zelo ugodni. — Ponudbe pod šifro 676 na upravništvo tega lista. 676 2-2

Išče se do

40 dobrih tesačev.

Hosta je na lepem kraju, drevje lepo, plačilo od kubičnega čevlja po 12 vinarjev. 3/3, 3/4, 4/4 od klastre po 8 vinarjev. Delo je za celo poletje. Več se izve pri gospodu **Ivanu Pajničju** v Grčovcah, pri Ribnici na Dolenjskem. 578 5-5

Lepo posestvo

v prijetnem kraju **Razburah pri Čatežu** je naprodaj.

K temu pripada lepa prostorna kmečka hiša, pod to je obokan hlev in klet, druga stavba je prostorni pód z obokanim hlevom in obokano kletjo, vse s hrabre imajo kamnite banjarje v prav dobrem stanu, pri hiši je velik vrt, kojega obliha gnojica iz vasi, njiv za 35-40 mirnikov posetve in dva dela gozda 3 orale. Cena temu je 4000 gl. in se za polovico kupnine počaka 10 let s 5% obresti. Kupci naj se ogledajo pri lastniku **Mihu Omahen v Višnji gori**. 620 5-5

Prostovoljna prodaja

Prodaja se hiša, bivša last **Mateja Štefančiča v Brodu na Kolpi** (Gorski okraj). Podrobnosti pove dr. **G. Kornitzer**, odvetnik v Karlovcu. 573 3-3

Proda se hiša št. 28 v Kranju

(Kokrsko predmestje) spadajoča v konkurzno maso tvrdke **K. & E. Rooss v Kranju**, tvoreča vložek šte. 409 davčne občine Kranj, ki je sodno cenjena z vrtom vred na **K 58.147**.

Pismene ponudbe staviti je konkurznemu upraviteljsstvu do všteti 10. aprila 1906, katerim je priložiti tudi 10% varščine.

S to prodajo se nikakor ne krata zastavne pravice hipotekarnih upnikov.

V Kranju, dne 27. marca 1906.

681 3-3

Rudolf Kokalj, konkurzni upravitelj.

!! Otvoritev trgovine !!

Slavnemu občinstvu usojam si naznanjati, da otvorim s 1. aprilom na **Sv. Petra cesti št. 9, poleg hotela Lloyd v Ljubljani**

trgovino s špecerijskim ter kolonijalnim blagom ter žganjem pod protokolarno tvrdko

JOS. POLLAK.

Večkratna praksa v prvih trgovskih hišah v Ljubljani in Mariboru me vsposoblja, da bodem znal vpoštevati vse želje slav. občinstva. Zaupanje slavnega občinstva si bodem skušal pridobiti s primerno nizkimi cenami in vedno svežim blagom najboljših vrst.

Priporočam se za poset obrti ter bilježim z odlič. spoštovanjem

Josip Pollak,

689 2-2

bivši knjigovodja pri Franc Čudnu.

Ali že veste?

Naroči se lahko tudi sama sobotna izdaja „Slovenca“ Stane le 7 K na leto

Ceno Češko posteljno perje
5 kg novega skubljenega K 9-00, bellega K 12-00, belega, jalskega, krom 24, skubljenega K 18-00, krom 24, skubljenega, mehkega, skubljenega K 30-00, krom 30-00. Pri hiši se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzam proti povzetju poštne stroške. **Benedikt Sacherl, Lehen 15 p. Pizen na Češkem 605 8**

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Streha prihodnosti. Patentirana v 30 državah.

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani

Izurjenega

683 2-2

pomočnika

sprejme takoj **ANTON ČEBULJ**, krojaški mojster, Jesenice, Gorenjsko

Prodaja na debelo. Prodaja na drobno.

Ustanovljeno 1882.

Priznana najboljša in najizdatnejša

oljnate barve

firnež, edino le iz kranjskega

lanenega olja, in

najfinejše lake

angleške, za vozove, kočije itd.,

barve za umetnike, fine olj-

nate barve za študije dr. Schön-

felda; akvarelne barve, trde in

tekoče; tempera-barve v tubah

za umetnike in šolo, pastelne

barve, raznobarvne tinte, tuše

in barve za obreze knjig,

bronce, slikarsko platno in

papir, paleta, škatle za štud-

ije, čopiče za umetnike, sli-

karje cerkv in sob, pleskarje

2364 33-22 in mizarje,

najnovejši slikarski vzorci,

prodaja in ima v zalogi:

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

Prva tovarna oljnatih barv, firnežev,

lakov in steklarskega kleja.

Največja zaloga mavca (gips), karbolineja, kleja

za mizarje hišnih fasadnih barv za apno in naj-

boljših čopičev za zidarje in vsako obrt.

Zahtevajte cenike!

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamenjava in eskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske volje,

Eskompt in inkasso menio.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Hidralične vidre in sesalke

Josip Weibl

J Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priloga se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelivo, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjni zastori in solnčne plachte po najnovjšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

1509 52-33

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni

izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

"Amerika" 24.000 ton

"Kaiserin Augusta-Victoria" 25.000 ton

toraj še enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik:

Fr. Seunig,

Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Zaloga čevljev

Julija Štor v Ljubljani

v Prešernovih ulicah št. 5.

Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih golsserskih gorskih čevljev.

Elegantna, skrbna izvršitev po vseh cenah.

771 52-52

Svetovna razstava St. Louis 1904. Najvišje odlik. 'Grand Prix'.

Globus

čistilni izvleček čisti bolje kot vsako drugo - čistilo za kovine -

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani edino-le pri

1663 52-33

Eduard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

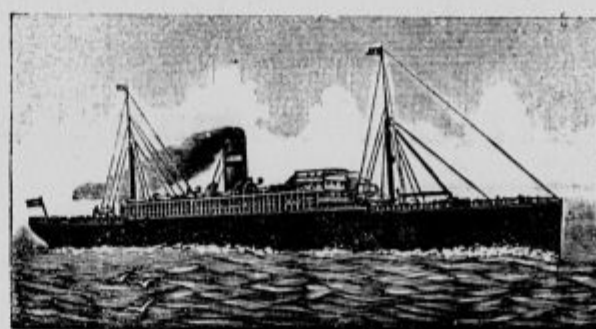
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naš društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna za

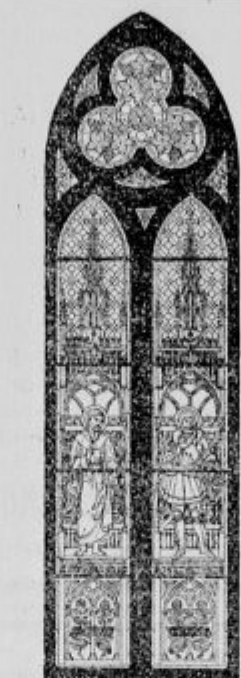
Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

118 52-13

(na dvorišču).

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Atelje prvega štajerskega slikarstva na steklo

EDUARD STUHL

specialist za slikana cerkvena okna

GRADEC, Annenstrasse št. 39

nekdanji sotrudnik prvega štajerskega slikarja na steklo KAROLA SCHIRMER v Gradcu

se priporoča p. n. prečastiti duhovščini za napravo slikanih cerkvenih oken v vsakem slogu v figuralni ornamentiki in navadnih preprognih vzorcih v umetni izpeljavi in po solidnih cenah. — Narise in proračune na zahtevo in zastonj.

Gosp. Eduard Stuhl, ateljé za umetno slikarstvo na steklo iz Gradca, je izdelal za župno cerkev na Črnučah pri Ljubljani dvoje velikih oken za presbiterij: Srce Jezusovo in Srce Marijino. Delo je res umetniško izvršeno, čudovito lepo in je v največjo zadovoljnost podpisane in župljanov, da morem gospoda Stuhla za enaka dela pri nepreviških cenah priporočati kar najtopleje.

Župni urad Črnuče na Kranjskem, dne 5. febr. 1903.

575 12-2

Jan. Kobilica, župnik.

Mnogo takih spričeval je zranih p. n. preč. duhovščini in prošim nadaljnje naklonjenosti.

A. Kraczmér zaloga klavirjev

Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

priporoča popolno zalogo kratkih klavirjev mignonov in pianin

najbolj renomiranih firm po najnižjih cenah. Preigra i klavirji, solidno in

stanovitno prenamerjeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko firm: L. Bösendorfer, c. kr. dvorni in komorni izdelovalec klavirjev na Dunaju; Br. Stigl, c. kr. dv. zalagatelj na Dunaju.

Klavirji se popravljajo, abirajo in izvršuje se podlaganje z usnjem strokovnjaško in preskrbno in saračunava najcenejš.

2178 52-21

Dunaj-

sko železniške kapljice, vetrove odganjajoče in železniško krč utešujoče priznana uspešno ljudsko zdravilno sredstvo. Steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 K.

Odvajalne kroglice, posrebrene, učinkujejo očiščujoče, ne da bi povzročile bolečin. Skatljica 70 vin. — Dobita se v lekarni Mardet-schlaegerja, kemika pri zlatem orlu v Ljubljani na Jurčičevem trgu poleg železnega mo tu.

Zaloga kosmetičnih preparatov „Ada“ (oblastveno zavarov): Ada-milo, Ada-kream, Ada-ustna voda, Ada-zobni prašek, Ada-voda za lase in Ada-pomada.

1+3 49-10

Spretna šivilja

in učenka se takoj sprejme.

Mestni trg 3, II. nadstropje.

669 2-2

Razglas.

Pri popravili farne cerkve v Ribnici se oddajo sledeča dela:

1. Ometavanje zunanjih delov cerkve	5880 K — h
2. Popraviljanje kamenitih delov	560 " 90 "
3. Ometavanje in barvanje stopnic na stolp	140 " — "
4. Kleparska dela	549 " 28 h
5. Lesen zimski tlak po cerkvi in zakristiji	1289 " 75 "
6. Pleskarska dela	332 " — "
7. Mizarska dela	300 " — "
8. Poprava strelivoda	300 " — "
	9351 K 93 h

Pismene ponudbe se morajo vložiti do dne 15. aprila in se bo samo na iste oziralo.

Stroškovnik se lahko ogleda pri županstvu v Ribnici ob uradnih urah. Pojasnila dajeta g. dekan F. Dolinar in Jos. Klun v Ribnici.

634 3-3

Stavbeni odbor v Ribnici, dne 21. marca 1906.

Velika eksportna tvrdka.

Ljubljana

Dunajska cesta št. 12

Franc Keber urar in trgovec z zlatino in srebrnino

priporoča slavn. občinstvu svojo veliko zalogo ur, verižic, prstanov i t. d. po najnižjih cenah.

286 10-13

Št. 109, srebrna cil. rem. ura v kamnih tekoča . . . gld. 3.75

137, srebrna anker rem. ura s tremi močn. pokrovi . . . 5.90

155, srebrna cil. rem. ženska ura, močno kolesje . . . 4.50

Zahtevajte veliki in najnovejši cenik, ki ga razpošljem brezplačno.

